

Nationella patent på engelska

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens proposition 2013/14:53 Nationella patent på engelska. Inga motioner har väckts med anledning av propositionen. I betänkandet behandlas även 34 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2013 inom området för immaterialrätt.

Utskottet tillstyrker propositionen, i vilken regeringen föreslår att nationella patentansökningar ska kunna behandlas och beviljas på engelska. Bakgrunden till regeringens förslag är att en ansökan om ett svenskt patent ofta kräver ett omfattande översättningsarbete och därför också kan bli kostsam. Förslaget syftar till att sökande ska kunna begränsa sina kostnader för översättningar. Utskottet har inget att invända mot förslaget utan anser i likhet med regeringen att det kommer att medföra lägre kostnader och ökad konkurrenskraft för berörda svenska företag. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2014.

Vidare avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2013 som behandlas i betänkandet. Yrkandena berör bl.a. olika frågor inom patent- och upphovsrätt, t.ex. olika åtgärder för att skydda patent, skyddstider för upphovsrätt, litterära och konstnärliga verk, fildelning och det civilrättsliga sanktionsdirektivet.

I betänkandet finns fem reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Bakgrund	5
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden	7
Nationella patent på engelska	7
Propositionen	7
Utskottets ställningstagande	9
Patentskydd	10
Motionerna	10
Vissa kompletterande uppgifter	11
Utskottets ställningstagande	12
Övrigt om patenträttsliga frågor	13
Motionerna	13
Vissa kompletterande uppgifter	14
Utskottets ställningstagande	16
Upphovsrättsliga frågor	17
Motionerna	17
Vissa kompletterande uppgifter	18
Utskottets ställningstagande	23
Litterära och konstnärliga verk	24
Motionerna	24
Vissa kompletterande uppgifter	25
Utskottets ställningstagande	25
Övriga immaterialrättsliga frågor	26
Motionerna	26
Vissa kompletterande uppgifter	27
Utskottets ställningstagande	31
Reservationer	33
1. Patentskydd, punkt 2 (S, MP, V)	33
2. Övrigt om patenträttsliga frågor, punkt 3 (MP)	34
3. Upphovsrättsliga frågor, punkt 4 (MP, V)	35
4. Litterära och konstnärliga verk, punkt 5 (MP)	36
5. Övriga immaterialrättsliga frågor, punkt 6 (MP, V)	37
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	39
Propositionen	39
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013	39
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	43

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Nationella patent på engelska

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i patentlagen (1967:837). Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:53.

2. Patentskydd

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Ub570 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 25,

2013/14:N209 av Jonas Eriksson och Mats Pertoft (båda MP) yrkande 2,

2013/14:N250 av Jan Ericson (M),

2013/14:N268 av Lotta Finstorp (M),

2013/14:N288 av Andreas Norlén m.fl. (M) yrkande 1,

2013/14:N314 av Margareta Cederfelt (M),

2013/14:N347 av Olle Thorell m.fl. (S) och

2013/14:N423 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 28.

Reservation 1 (S, MP, V)

3. Övrigt om patenträttsliga frågor

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:N288 av Andreas Norlén m.fl. (M) yrkande 2,

2013/14:N400 av Finn Bengtsson (M) och

2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 40–42.

Reservation 2 (MP)

4. Upphovsrättsliga frågor

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:N283 av Ulrik Nilsson (M) och

2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 27 och 31–38.

Reservation 3 (MP, V)

5. Litterära och konstnärliga verk

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:N211 av Maria Ferm m.fl. (MP) och

2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 39.

Reservation 4 (MP)

6. Övriga immaterialrättsliga frågor

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:N228 av Jan R Andersson (M),

2013/14:N270 av Christer Akej (M),

2013/14:N306 av Isak From m.fl. (S),

2013/14:N318 av Markus Wiechel (SD),

2013/14:N326 av Christian Holm (M),
2013/14:N390 av Kajsa Lunderquist (M) och
2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 7, 8 och 11.
Reservation 5 (MP, V)

Stockholm den 20 mars 2014

På näringsutskottets vägnar

Mats Odell

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Mats Odell (KD), Jonas Eriksson (MP), Jennie Nilsson (S), Hans Rothenberg (M), Carina Adolfsson Elgestam (S), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Ann-Kristine Johansson (S), Börje Vestlund (S), Helena Lindahl (C), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Anna Hagwall (SD), Kent Persson (V), Boriana Åberg (M), Ingela Nylund Watz (S), Johan Johansson (M), Berit Högman (S) och Anna Steele (FP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens proposition 2013/14:53 Nationella patent på engelska. Inga motioner har väckts med anledning av propositionen. I betänkandet behandlas även 34 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2013 inom området för immaterialrätt.

Bakgrund

Patent- och registreringsverket (PRV) och branschorganisationer som Svenskt Näringsliv, Företagarna och Läkemedelsindustriföreningen har framfört önskemål till regeringen om att det ska bli möjligt att svenska patent ska kunna behandlas och beviljas på engelska, på samma sätt som i dag är möjligt när det gäller europeiska patent som får verkan (valideras) i Sverige (Ju2009/6867/L3, Ju2009/8136/L3 och Ju2009/10644/L3). Branschorganisationerna anser att det skulle förenkla för företagen och innebära kostnadsbesparingar.

I juni 2011 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att utreda och ta ställning till om det bör införas en möjlighet att lämna in, behandla och bevilja nationella patentansökningar med patentbeskrivningen på engelska och endast patentkraven översätta till svenska (dir. 2011:56). Utredaren skulle särskilt bedöma om fördelarna överväger nackdelarna med en sådan möjlighet utifrån näringspolitiska, språkpolitiska och offentligrättsliga aspekter.

Utredningen lämnade 2012 betänkandet Nationella patent på engelska? (SOU 2012:19) som därefter har remissbehandlats.

Under beredningen av propositionen har Lagrådet yttrat sig över de lagändringar som föreslås och lämnat dessa utan synpunkter.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår att nationella patentansökningar ska kunna behandlas och beviljas på engelska. I dag måste en sådan patentansökan ges in på svenska, vilket ofta kräver ett omfattande översättningsarbete. Att ansöka om ett svenskt patent har därför kunnat bli omotiverat kostsamt. Förslaget syftar till att sökande ska kunna begränsa sina kostnader för översättningar. Lägre översättningskostnader i samband med patentansökningar främjar forskning och innovationer. Detta gäller inte minst för forskningsintensiva svenska företag som har engelska som arbetsspråk och för företag som tänker söka patent i flera länder på ett och samma språk. Genom

denna förenkling får företag som söker ett svenskt patent också samma förutsättningar som vid ansökningar i andra länder som på motsvarande sätt avstår från krav på översättningar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2014.

Utskottets överväganden

Nationella patent på engelska

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i patentlagen (1967:837) som innebär att nationella patentansökningar ska kunna behandlas och beviljas på engelska.

Propositionen

Av propositionen framgår att ett patent som kan få verkan i Sverige kan meddelas antingen av Patent- och registreringsverket (PRV) eller av det Europeiska patentverket (European Patent Office, EPO).

Ett svenskt patent kan meddelas av PRV antingen på grund av en svensk patentansökan eller på grund av en internationell patentansökan som fullföljs i Sverige. En internationell patentansökan ges in till en nationell patentmyndighet, EPO eller Världsförbundet för den intellektuella äganderätten (World Intellectual Property Organization, WIPO).

Ett europeiskt patent kan meddelas av EPO till följd av antingen en europeisk ansökan eller en internationell ansökan som fullföljs vid EPO. Om patent beviljas av EPO, kan det valideras i Sverige och blir då gällande här på samma sätt som ett svenskt patent. Om förutsättningarna för patent är uppfyllda leder de olika förfarandena alltså till samma materiella resultat, dvs. ett patent med giltighet i Sverige.

Ett nationellt patent som har beviljats av PRV måste meddelas i sin helhet på svenska. Ett europeiskt patent meddelas på något av EPO:s officiella språk engelska, tyska eller franska. Vid valideringen har den europeiska patentkonventionens medlemsländer rätt att kräva att den europeiska patentskriften ska översättas till det nationella språket för att bli gällande i landet. Flertalet länder krävde tidigare sådana översättningar, vilket ledde till att användarna av det europeiska patentsystemet drabbades av betydande översättningskostnader. För att lätta på kraven på översättningar, och därigenom minska kostnaderna för detta, utarbetades under början av 2000-talet den s.k. Londonöverenskommelsen. Överenskommelsen, som trädde i kraft den 1 maj 2008, innebär att anslutna länder under vissa förutsättningar avstår från att kräva översättning av ett europeiskt patent till det nationella språket vid valideringen. För Sveriges del innebär Londonöverenskommelsen att ett europeiskt patent som har meddelats på engelska inte längre behöver översättas i sin helhet till svenska. Vid valideringen räcker det i sådant fall att den del av patentet som definierar

skyddsomfånget, dvs. patentkraven, översätts till svenska. Ett sådant patent blir alltså gällande här i Sverige med patentbeskrivningen på engelska och patentkraven på svenska.

Av propositionen framgår att kostnaden för att översätta en patentansökan kan uppgå till ca 40 000 kronor. Av detta belopp hänför sig ca 30 000 kronor till översättning av dokument som inte behöver översättas vid validering av europeiska patent. Kostnaden anges dock variera beroende på ansökans omfattning och vilket tekniskt område som ansökan avser. Företag som ansöker om många patent, t.ex. de som bedriver forskningsinriktad verksamhet, behöver inte sällan betala betydande belopp för översättningar.

De höga kostnaderna för att översätta svenska patentansökningar anges drabba i första hand svenska företag och forskare, eftersom det framför allt är de som använder det nationella ansökningsförfarandet. Vidare framhåller regeringen att höga översättningskostnader minskar företagens konkurrenskraft jämfört med företag som är verksamma på marknader där översättningar inte behöver göras och där kostnaderna för patentskydd därmed inte är lika höga.

I propositionen föreslås att det ska införas en möjlighet att få ett patent som gäller i Sverige efter en ansökan med beskrivningen, patentkraven och sammandraget på engelska. En förutsättning ska enligt förslaget vara att en översättning av patentkraven till svenska ges in till patentmyndigheten. Den engelska lydelsen av patentkraven ska emellertid alltid gälla. Motsvarande föreslås även gälla vid ett fullföljande av en internationell patentansökan och vid omvandling av en europeisk patentansökan till en nationell ansökan. Regeringens förslag innebär att det efter ett genomförande kommer att finnas patentskrifter över nationella patent där enbart patentkraven finns i svensk översättning.

Av propositionen framgår att det emellertid finns situationer då det är rimligt att beskrivningen och sammandraget i en sådan patentskrift översätts. Detta är exempelvis fallet när det gäller det s.k. provisoriska skyddet. För att detta ska gälla anger regeringen att det är nödvändigt att en översättning av patentkraven ska ha getts in. Om en översättning ges in efter det att handlingarna i ärendet har blivit tillgängliga, ska det ha kungjorts att en översättning har getts in för att sökanden ska vara skyddad. Sökanden ska då betala en särskild avgift för en sådan kungörelse.

I propositionen anges vidare att om patentet har meddelats med patentkraven på engelska, ska patentmyndigheten i ett invändningsärende kunna förelägga patenthavaren att ge in en översättning av beskrivningen och sammandraget till svenska. Föreläggandet ska då ges vid påföljd att patentskriften annars kan komma att översättas på patenthavarens bekostnad.

När det gäller tvistemål om t.ex. bättre rätt till patent eller patentinfrång ska allmän domstol enligt regeringens förslag kunna förelägga patenthavaren att ge in en översättning till svenska av patentskriften på samma sätt som i dag gäller för europeiska patent.

Av propositionen följer vidare att för att ett patent som har meddelats med patentkraven på engelska ska kunna upprätthållas i ändrad lydelse genom dom eller beslut, ska en översättning av patentkraven i den ändrade lydelsen ges in. När ett patent ändrats genom en lagakraftvunnen dom ska en ny patentskrift finnas tillgänglig hos patentmyndigheten och ett nytt patentbrev utfärdas.

Regeringen framhåller att kostnaderna för att söka och få patent i flera länder kommer att minska när sökanden använder en engelskspråkig ansökan i flera ansökningsprocesser. Genom att nationella patent ska kunna beviljas på engelska kan en sökande använda samma handlingar på engelska för att få ett patent beviljat vid såväl PRV som vid EPO och den amerikanska motsvarigheten (United States Patent and Trade Office, USPTO), utan att behöva översätta annat än patentkraven till svenska.

Genom att endast ha kvar ett krav på att patentkraven (som utgör en begränsad del av ansökan) ska finnas på svenska uppges att kostnaderna för översättningar kommer att minska väsentligt jämfört med i dag. Den översättningskostnad som sökanden även framöver kommer att ha bedöms av regeringen vara befogad med hänsyn till allmänhetens intresse av att kunna bilda sig en uppfattning om en patentansökan.

I propositionen anges att lägre översättningskostnader i samband med patentansökningar främjar forskning och innovationer. Detta gäller då inte minst för forskningsintensiva svenska företag som har engelska som arbetspråk och för företag som tänker söka patent i flera länder på ett och samma språk. Regeringen framhåller vidare att den föreslagna förenklingen ger företag som söker ett svenskt patent samma förutsättningar som föreligger vid ansökningar i andra länder där motsvarande lägre krav på översättningar finns.

I övrigt är de förslag till ändringar som finns i propositionen av redaktionell karaktär. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2014.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att förslaget om nationella patent på engelska kommer att medföra lägre kostnader och ökad konkurrenskraft för berörda svenska företag. Utskottet har inget att invända mot förslaget och tillstyrker därmed regeringens proposition.

Patentskydd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner som handlar om olika åtgärder för att värna patent, handläggningstider hos PRV och undersökning av patentintrång som begås utomlands. Utskottet hänvisar främst till det arbete som för närvarande pågår både nationellt och på EU-nivå.

Jämför reservation 1 (S, MP, V).

Motionerna

I kommittémotion 2013/14:Ub570 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) framförs att för att små och medelstora företag bättre ska kunna värna sina rättigheter behöver ett bättre skydd mot patentintrång utvecklas. Syftet bör enligt motionärerna vara att möjliggöra för små och medelstora företag att fullt ut kunna exploatera sina idéer och göra dem kommersiellt gångbara. I motionen föreslås därför att Patent- och registreringsverket (PRV) får i uppdrag att undersöka förutsättningarna för en bättre fungerande försäkring mot patentintrång (yrkande 25).

Jennie Nilsson m.fl. (S) framhåller i motion 2013/14:N423 att förutsättningarna för att innovativa företag, forskargrupper och uppfinnare ska kunna värna sina rättigheter är viktiga för att immateriella tillgångar ska kunna nyttiggöras på marknaden. Många av företagen uppges i dag vara beroende av rådgivning och juridiska ombud för att kunna bedöma sina möjligheter att värna sina patent mot patentintrång. Till följd av de stora kostnader som är förknippade med detta anför motionärerna att det är många företag som i dag avstår från att försöka värna sina rättigheter. I motionen begärs därför en översyn för ett bättre fungerande patentskydd (yrkande 28).

I motion 2013/14:N347 av Olle Thorell m.fl. (S) framförs att ett hinder för företagande och innovationer är att små och medelstora företag inte har resurser att driva patenttvister. I motionen anförts att det därför vore motiverat att se över om staten på något vis kan garantera stöd till små och medelstora företag som hamnar i internationella patenttvister.

I motion 2013/14:N250 av Jan Ericson (M) uppges att många uppfinnare och innovatörer upplever att de "luras" på sina patent och innovationer, eller att de t.o.m. utsätts för ren stöld av sina uppfinningar från mindre nogräknade företag i andra länder. Motionären anser därför att Sverige behöver se över möjligheterna till en strategi där jurister, uppfinnare och politiker tillsammans försöker finna vägar för att bättre trygga svenska uppfinningar och innovationer från intrång.

I motion 2013/14:N268 av Lotta Finstorp (M) framförs att det finns uppgifter som tyder på att det kan dröja upp till 14 månader för en person som har ansökt om patent att få besked från PRV. Motionärerna anser att

en så lång handläggningstid utgör ett hinder för att många innovationer ska bli verklighet och gör att Sverige hamnar på efterkälken i förhållande till andra länder.

I motion 2013/14:N288 av Andreas Norlén m.fl. (M) påpekas att de ekonomiska förutsättningarna för att försvara patent, särskilt vid patentintrång som begås i andra länder än Sverige, behöver förbättras. I samband med en analys av hur detta ska ske anser motionärerna att det är motiverat med en bred genomgång av i vilken omfattning som svenska patent blir föremål för intrång i andra länder (yrkande 1).

I motion 2013/14:N314 av Margareta Cederfelt (M) anföras att det finns en fara i att stora företag nationellt eller internationellt tar lätt på patentintrång, framför allt eftersom uppfinnaren oftast inte har något ekonomiskt skydd. Motionären anser därför att en bättre ekonomisk balans behöver skapas genom att man ser över möjligheten för staten att stödja innovatören med såväl professionell som finansiell assistans i en rättslig process.

Enligt motion 2013/14:N209 av Jonas Eriksson och Mats Pertoft (båda MP) hämmar oron för patenträttsintrång svensk innovationskraft och kommersialiseringen av nya produkter. Därför anser motionärerna att det finns skäl för regeringen att återkomma till riksdagen med förslag som stärker uppfinnares, innovatörers och små och medelstora företags möjligheter att skydda sina patent (yrkande 2).

Vissa kompletterande uppgifter

Tidigare riksdagsbehandling

Beträffande försäkringslösningar eller annat statligt stöd när det gäller patentintrång och skydd för patent för främst små och medelstora företag har utskottet vid flera tillfällen avstyrkt motioner som berör dessa frågor. Våren 2012 (bet. 2011/12:NU9) avstyrkte utskottet motioner inom det aktuella området, bl.a. eftersom frågan om försäkringslösningar har utretts flera gånger i Regeringskansliet som har konstaterat att en statlig försäkring inte går att genomföra eftersom den skulle bli alltför dyr för staten. En försäkringslösning för patentinnehavare är enligt regeringen inte heller en fråga för staten utan för den privata marknaden. När det gäller statligt stöd hänvisade utskottet i samma ställningstagande till PRV:s och Vinnovas uppdrag att utforma insatser för att säkerställa att små och medelstora företag ges bättre möjligheter att hantera sina immateriella tillgångar på ett mer affärsstrategiskt sätt. En avvikande uppfattning redovisades i en reservation (SD).

Åtgärder för att värna patent m.m.

I regeringens budgetproposition för 2014 (prop. 2013/14:1 utg.omr. 24) anges att immaterialrätten är ett nyckelområde för tillväxt och konkurrenskraft och utgör en del av ramvillkoren för innovation både inom universi-

tet och högskolor och det omgivande samhället. Immaterialrätten gör det möjligt för den individ eller organisation som har utvecklat en ny idé eller skapat något kreativt att, med vissa begränsningar, tillgodogöra sig värdet av det nya.

Regeringen bedömer att immaterialrätten och de immaterialrättsliga skydden får en allt större betydelse som strategiska verktyg för värdeskapande och nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap. Det blir därför allt viktigare för företagen att i sina affärsstrategier ha överblick och kontroll över de immateriella tillgångarna. Kraven ökar både på företagens egen kompetens och på kompetensen och kunskapen hos rådgivare och expertis. PRV har här en viktig roll genom att bl.a. informera om och bidra till ökad förståelse för hanteringen av immateriella tillgångar hos företag och aktörer inom det offentliga innovationssystemet. Regeringen har vidare gett PRV och Vinnova i uppdrag att förbättra finansiering, rådgivning och kompetenshöjning – framför allt för kunskapsintensiva små och medelstora företag – när det gäller affärsstrategisk hantering av immateriella tillgångar.

Beträffande handläggningstider hos PRV anger regeringen vidare i budgetpropositionen för 2014 (s. 39) att PRV är en avgiftsfinansierad myndighet och att det ekonomiska målet för verksamheten är full kostnadstäckning. Inom verksamhetsområdet patent nådde PRV under 2012 i de allra flesta fall de servicemål myndigheten hade satt upp. Detsamma gäller verksamhetsgrenarna personnamn och mönster medan målen inom verksamhetsgrenen periodisk skrift uppnåddes helt. Handläggningstiderna inom verksamhetsområdet varumärken har under året fortsatt att vara ett problem, men med ett delvis nytt ledarskap och nya handlingsplaner under det sista tertialet 2012 ser PRV en stadig minskning av handläggningstiderna. PRV har bedömt att de viktigaste servicemålen uppfylldes under första kvartalet 2013.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla vikten av ett fungerande immaterialrättsligt skydd som skapar förutsättningar för forskning, innovationer och kreativt arbete. Att svenska företag ges sådana förutsättningar är betydelsefullt för svensk innovation och konkurrenskraft. Som framgår av det föregående har utskottet vid tidigare tillfällen avstyrkt motionsyrkanden om försäkringslösningar för små och medelstora företag, bl.a. med hänvisning till att frågan om försäkringslösningar har utretts flera gånger i Regeringskansliet och det då har konstaterats att en statlig försäkring inte går att genomföra eftersom att den skulle bli alltför dyr för staten och att detta inte heller är en fråga för staten utan för den privata marknaden. I sammanhanget vill utskottet framhålla att regeringen har gett PRV och Vinnova i uppdrag att utforma insatser för att små och medelstora företag ska ges bättre möjligheter att hantera sina immateriella tillgångar på ett mer affärsstrategiskt sätt. Genom detta nu pågående arbete avser regeringen

bl.a. att på olika sätt stödja små och medelstora företag när det gäller immaterialrättsliga frågor. Utskottet följer med intresse utvecklingen inom detta område och ser inget skäl att gå vidare med något uttalande i denna del.

Utskottet ser vidare positivt på regeringens uppgifter om att handläggningstiderna hos PRV har minskat och ser därför ingen anledning att begära en översyn av handläggningstiderna hos PRV, så som begärs i motion 2013/14:N268 (M).

När det gäller frågan i motion 2013/14:N288 (M) om en undersökning av omfattningen av intrång i svenska patent i utlandet ser utskottet för närvarande inte något behov av en sådan undersökning. Som utskottet tidigare framfört ingår det emellertid i det arbete som utförs av Europeiska observatoriet avseende intrång i immateriella rättigheter att samla in information och statistik om immaterialrättsintrång och bl.a. studera omfattningen och effekterna av intrång.

Därmed avstyrks motionerna 2013/14:Ub570 (S), 2013/14:N209 (MP), 2013/14:N250 (M), 2013/14:N268 (M), 2013/14:N288 (M), 2013/14:N314 (M), 2013/14:N347 (S) och 2013/14:N423 (S) i de här aktuella delarna.

Övrigt om patenträttsliga frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om reglerna om åtal och åtalsprövning i fråga om patentintrång, det rättsliga skyddet för biotekniska uppfinningar, patentpooler, mjukvarupatent och verktyg för identifiering av patent. Utskottet hänvisar till dels pågående nationella insatser inom de olika områdena, dels att det mot bakgrund av nuvarande förhållanden inte finns någon anledning att vidta ytterligare åtgärder.

Jämför reservation 2 (MP).

Motionerna

I motion 2013/14:N288 av Andreas Norlén m.fl. (M) uppges att en möjlighet för att hjälpa svenska patenthavare att värna sina patent är att staten blir mer aktiv när det gäller att beivra brottet patentintrång. För att markera att patentintrång är ett brott som polis och åklagare bör ta sig an i större omfattning anser motionärerna att kravet att åtal endast får väckas av allmän åklagare om det av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt bör tas bort (yrkande 2).

Finn Bengtsson (M) anser i motion 2013/14:N400 att det finns anledning till en förnyad översyn av frågan om hur omfattande det rättsliga skyddet för patent som berör biotekniska uppfinningar ska vara i Sverige och inom EU. Om en sådan översyn kommer fram till att svensk lagstiftning borde ändras anfördes att Sverige aktivt bör driva denna fråga i EU.

I kommittémotion 2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) anförts att det är viktigt att utveckla verktyg som underlättar identifiering av patent kopplade till en uppfinning eller ett forskningsområde. Sådana verktyg måste enligt motionärerna utvecklas på både nationell nivå och EU-nivå (yrkande 41). I samma motion motsätter sig motionärerna förekomsten av mjukvarupatent och anser att regeringen bör verka i EU för att mjukvarupatent avskaffas (yrkande 40). I motionen anförts vidare att inrättandet av patentpools som beviljar icke-exklusiva licenser bör uppmuntras i syfte att möjliggöra utbyte av patenterade vetenskapliga data (yrkande 42).

Vissa kompletterande uppgifter

Straffrättsliga åtgärder

Enligt patentlagen (1967:837) får åtal för patentintrång endast väckas av allmän åklagare "om åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt" (9 kap. 57 §). Enligt uppgifter från Regeringskansliet avser regeringen att ge en utredare i uppdrag att analysera reglerna om åtal och åtalsprövning i fråga om patentintrång.

Patenterbarhet av biotekniska uppfinningar

Det som enbart är en upptäckt är inte en uppfinning i patentlagens mening och kan därför inte skyddas av ett svenskt patent. En upptäckt som sådan är inte heller en uppfinning i den europeiska patentkonventionens mening och kan därför inte skyddas av ett europeiskt patent (med verkan i t.ex. Sverige). Det är den generella utgångspunkten. Inte heller på bioteknikområdet kan upptäckter som sådana utgöra patenterbara uppfinningar. Ett biologiskt material som redan förekommer i naturen kan exempelvis vara föremål för en uppfinning – under förutsättning att det isoleras från sin naturliga miljö eller framställs genom ett tekniskt förfarande. Detta framgår av det s.k. bioteknikdirektivet (98/44/EG) och av den motsvarande svenska bestämmelsen.

Förenta staternas högsta domstol har nyligen beslutat att ett bioteknikföretag inte får patent på två bröstcancergener. Många länder tillåter, i en eller annan form, patent på uppfinningar som involverar mänskliga gener, så även Förenta staterna och Sverige. I Sverige har genpatent funnits sedan 1980-talet. För att åstadkomma en enhetlig hållning inom EU i fråga om biotekniska uppfinningar utarbetades bioteknikdirektivet. De lagändringar som gjordes vid det svenska genomförandet 2004 innebar ingen utvidgning av möjligheterna till patentskydd för biotekniska uppfinningar. Däremot förtydligades det som i princip redan gällde enligt praxis och det skapades förutsättningar för en balanserad praxis också för framtiden.

I samband med genomförandet av direktivet fanns det en bred enighet om att ett effektivt patentskydd på det biotekniska området utgör ett viktigt incitament för forskning, t.ex. för utveckling av nya och förbättrade

läkemedel. Samtidigt uttrycktes farhågor från vissa håll om att patentskyddet, om det blev alltför omfattande och för starkt, skulle riskera att motverka sitt syfte och hämma utvecklingen av och tillgången till ny kunskap och teknologi.

För att följa utvecklingen tillsatte den dåvarande regeringen i januari 2005 Kommittén om patentskydd för biotekniska uppfinningar. Kommittén konstaterade i slutbetänkandet Patentskydd för biotekniska uppfinningar (SOU 2008:20) att tillämpningen av de grundläggande patenterbarhetsvillkoren inom både PRV och EPO var ändamålsenlig samt att det fanns förutsättningar för en balans mellan allmänna och enskilda intressen på det biotekniska området. Kommittén konstaterade vidare att rådande praxis skapar förutsättningar för att tydliggöra gränsen mellan upptäckt och uppfinning. Kommitténs slutsats var att det saknades anledning att vidta några åtgärder med anledning av hur patenterbarhetskriterierna tillämpas.

Kommissionen har också lämnat flera rapporter till Europaparlamentet och rådet om utvecklingen inom bioteknik och genteknik, men har inte funnit några skäl att föreslå ändringar av bioteknikdirektivet.

Patentpool m.m.

Patentpool är ett begrepp som används för många slags arrangemang i fråga om patent. Det kan t.ex. handla om att olika patenthavare kommer överens om att på vissa villkor låta varandra utnyttja de patentskyddade uppfinningarna. Det kan också handla om att olika patenthavare med uppfinningar som är beroende av varandra gemensamt erbjuder utomstående att på vissa villkor utnyttja uppfinningarna. En patentpool är normalt ett frivilligt arrangemang som t.ex. kan innebära att det går snabbare och lättare att utveckla ny teknik och föra ut den på marknaden eller att hålla ned kostnader med anledning av en tvist om rättigheter.

När det gäller s.k. mjukvarupatent är det som enbart är ett datorprogram inte en uppfinning i patentlagens mening och kan därför inte skyddas av ett svenskt patent. Ett datorprogram som sådant är inte heller en uppfinning i den europeiska patentkonventionens mening och kan därför inte skyddas av ett europeiskt patent (med verkan i t.ex. Sverige). Däremot kan enligt praxis vissa datorrelaterade uppfinningar patenteras om de har teknisk karaktär. Gränsdragningen mellan icke patenterbara datorprogram och patenterbara datorrelaterade uppfinningar är primärt en sak för PRV (avseende svensk patentansökan) eller EPO (avseende europeisk patentansökan). Inte heller matematiska metoder och liknande kan patenteras enligt vare sig patentlagen eller den europeiska patentkonventionen. Enligt Justitiedepartementet finns det för närvarande inga planer på att Sverige ska verka i EU för en ändring av gällande rätt.

Förutom det arbete som pågår inom PRV med att stödja små och medelstora företag i immaterialrättsliga frågor tillhandahåller PRV e-tjänster för att företagare exempelvis ska kunna identifiera patent. I det serviceåtagande som PRV har gjort ingår bl.a. att erbjuda effektiva interaktiva e-

tjänster. Ett exempel på detta är PRV:s söktjänst Svensk Patentdatabas som innehåller svenska patent och omfattar alla de uppgifter och dokument från 1885 fram till nu som finns i PRV:s arkiv. Utöver detta tillhandahåller också EPO och FN-organet WIPO verktyg för sökning av patentinformation.

Utskottets ställningstagande

När det gäller frågan om vikten av att beivra patentintrång har utskottet ingen annan uppfattning än vad som framförs i motion 2013/14:N288 (M). Det är enligt utskottet viktigt att de regler som anger när åklagare ska få väcka åtal i mål om patentintrång är tydliga. Enligt Regeringskansliet avser regeringen att ge en utredare i uppdrag att analysera reglerna om åtal och åtalsprövning i fråga om patentintrång. Utskottet välkomnar en sådan utredning och anser att riksdagen inte bör föregripa detta arbete.

I motion 2013/14:N400 (M) förordas en förnyad översyn av frågan om hur omfattande det rättsliga skyddet för patent på biotekniska uppfinningar ska vara i Sverige och inom EU. Kommittén om patentskydd för biotekniska uppfinningar konstaterade i sitt slutbetänkande Patentskydd för biotekniska uppfinningar (SOU 2008:20) bl.a. att rådande praxis skapar förutsättningar för att tydliggöra gränsen mellan upptäckt och uppfinning. Kommitténs slutsats var att det saknades anledning att vidta några åtgärder med anledning av hur patenterbarhetskriterierna tillämpas. Enligt Regeringskansliet har också kommissionen lämnat flera rapporter till Europaparlamentet och rådet om utvecklingen inom bioteknik och genteknik, men har inte funnit några skäl att föreslå några ändringar av bioteknikdirektivet. Utskottet är därmed inte berett att förorda riksdagen att göra några uttalanden i denna fråga.

När det gäller förslagen om patentpooler, mjukvarupatent och verktyg för identifiering av patent ser utskottet ingen anledning att gå vidare med några tillkännagivanden i enlighet med vad som förordas i motion 2013/14:N441 (MP). Detta bl.a. mot bakgrund av att en patentpool normalt är ett frivilligt arrangemang, att gränsdragningen mellan icke patenterbara datorprogram och patenterbara datorrelaterade uppfinningar primärt är en sak för PRV (avseende svensk patentansökan) eller EPO (avseende europeisk patentansökan) och att PRV har åtagit sig att tillhandahålla effektiva interaktiva e-tjänster.

Därmed avstyrks motionerna 2013/14:N288 (M), 2013/14:N400 (M) och 2013/14:N441 (MP) i de här aktuella delarna.

Upphovsrättsliga frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår flera motionsyrkanden inom upphovsrättens område. Yrkandena handlar bl.a. om skyddstider, reformering av upphovsrättslagen i olika delar, tillgång till information och tjänster samt upphovsmannens ställning som avtalspart. Utskottet hänvisar främst till sina tidigare ställningstaganden då liknande eller snarlika förslag har behandlats.

Jämför reservation 3 (MP, V).

Motionerna

Skyddstider och tillgång till information och tjänster m.m.

I kommittémotion 2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) anförs att offentliga programföretag bör öppna sina arkiv för allmänheten och börja släppa egna produktioner som s.k. creative commons. Enligt motionärerna bör därför 9 § andra stycket lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk ändras genom att punkterna ”1. kartor” och ”2. alster av bildkonst” stryks (yrkande 27). I samma motion framhålls att digitala bibliotek och andra institutioner som syftar till att göra information och handlingar tillgängliga för allmänheten bör använda öppna format och öppna standarder. Motionärerna anser att öppna standarder är en viktig grund för innovation (yrkande 31). Av yrkande 32 framgår vidare att motionärerna anser att regeringen bör utreda möjligheten till fri öppen tillgång och återanvändning av data som produceras eller samlas in av eller via finansieringen av statliga myndigheter och offentliga institutioner (så länge det inte inskränker skyddet för privatlivet och personuppgiftsskyddet).

I motionen konstateras vidare att den upphovsrättsliga skyddstiden har höjts till 70 år efter upphovsmannens död. Motionärerna anser att detta är en oproportionerligt lång tid som inte tjänar sitt syfte, dvs. att hjälpa kreatörer att skapa och leva av sitt arbete. Det yrkas därför att skyddstiden bör förkortas (yrkande 33). Vidare anförs att tillträdestjänster (t.ex. streaming) och onlineprodukter som är tillgängliga i ett europeiskt land även bör vara tillgängliga i de andra länderna (yrkande 34) och att en särskild kommission bör tillsättas för att modernisera upphovsrättslagstiftningen (yrkande 35).

Vidare anser motionärerna att upphovsrättslagstiftningen bör innehålla någon form av s.k. fair use-klausuler som är nödvändiga för att tillåta satir och kritik, men också för sampling och remixkultur (yrkande 36).

Upphovsmannens ställning som avtalspart m.m.

Genom att låta ip-ombud omfattas av samma typ av sekretesskrav som advokater och patentombud kan man öka rättssäkerheten i tvister som rör immaterialrättigheter. Detta framförs i motion 2013/14:N283 av Ulrik Nilsson (M) som föreslår att möjligheten för ip-ombud att omfattas av samma typ av sekretess som gäller för advokater och patentombud bör ses över.

I kommittémotion 2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) framförs att ett sätt att förstärka upphovsmännens ställning i avtalsprocessen är att i upphovsrättslagen införa en förhandlingsordning till förmån för representativa konstnärorganisationer som företräder upphovsmän och utövande konstnärer inom olika områden (yrkande 37). I samma motion framhålls att det finns småföretagare som när det gäller upphovsrättsintrång behöver rättshjälp för att kunna tillvarata sina rättigheter (yrkande 38).

Vissa kompletterande uppgifter

Tidigare riksdagsbehandling

Våren 2012 avstyrkte utskottet en motion om att skyddstiderna generellt ska förkortas inom det upphovsrättsliga området (bet. 2012/13:NU21). Utskottet fann att det inte var meningsfullt, och inte heller önskvärt, att i enlighet med motionärernas önskemål verka för en sådan förändring. En avvikande uppfattning redovisades i en reservation (MP, V).

När det gäller en översyn av upphovsrätten för att anpassa den till teknikutvecklingen behandlade utskottet i samma betänkande ett snarlikt motionsyrkande om en anpassning av upphovsrätten. Utskottet pekade på de lagändringar som hade gjorts i Sverige för att anpassa den upphovsrättsliga lagstiftningen till den tekniska utvecklingen. Bland annat har Infosoc-direktivet, Wipofördraget om upphovsrätt och Wipofördraget om framföranden och fonogram genomförts, och utskottet kunde konstatera att arbetet inom EU med att modernisera EU:s upphovsrättslagstiftning fortsätter. Mot denna bakgrund ansåg ett enhälligt utskott att det inte fanns något skäl att ta initiativ till en sådan översyn av upphovsrättslagstiftningen.

Utskottet har tidigare även behandlat motioner om upphovsmannens ställning som avtalspart. Våren 2012 (bet. 2012/13:NU21) redogjorde utskottet för de förutsättningar som finns när det gäller rättshjälp för näringsidkare och pekade på det uppdrag som regeringen 2007 gav till Domstolsverket om att utvärdera rättshjälpslagen. Syftet med utvärderingen var att skapa ett underlag för ställningstaganden till eventuella ändringar av rättshjälpssystemet. Särskilt avseende skulle fästas vid de effekter som regelverket har för de rättssökande. I utvärderingen skulle bl.a. rättshjälp till näringsidkare uppmärksammas. Uppdraget redovisades i mars 2009 (DV-rapport 2009:2). Domstolsverket har i rapporten bl.a. föreslagit att småföretagare ska ha rätt till rättshjälp i större omfattning än vad som gäller i dag. I utskottets ställ-

ningstagande hänvisades till att rapporten för närvarande bereds inom Regeringskansliet. En avvikande uppfattning redovisades i en reservation (MP, V).

I det nämnda betänkandet avstyrktes vidare ett förslag om att införa en särskild förhandlingsordning i upphovsrättslagen. Utskottet avstyrkte yrkandet mot bakgrund av att frågan för närvarande bereds inom Regeringskansliet. En avvikande uppfattning redovisades i en reservation (MP, V).

Anpassning av upphovsrätten till teknikutvecklingen

Lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, den s.k. upphovsrättslagen, bygger i stor utsträckning på internationella överenskommelser, t.ex. Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk och Internationella konventionen om skydd för utövande konstnärer, framställare av fonogram och radioföretag (Romkonventionen). Sverige är vidare bundet av Världshandelsorganisationens avtal om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (TRIPS-avtalet). Inom ramen för Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten (WIPO) tillkom 1996 två fördrag: Wipofördraget om upphovsrätt och Wipofördraget om framföranden och fonogram, som syftade till att uppdatera det internationella skyddet för upphovsrätt respektive utövande konstnärer och fonogramproducenter, framför allt när det gäller digitala utnyttjanden. Sverige tillträdde fördragen i december 2009.

Utöver de olika konventionerna regleras upphovsrätten också av olika EU-direktiv som har införlivats i svensk rätt, t.ex. skyddstidsdirektivet (dir. 2011/77/EU) och direktiv 2001/29/EG om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället (det s.k. Infosocdirektivet). Den 1 juli 2005 trädde omfattande ändringar i upphovsrättslagen i kraft som syftar dels till att värna upphovsrätten, framför allt i den digitala miljön, dels till att tillgodose balansen mot viktiga allmänna intressen av att få nyttja verk. Genom lagändringarna genomfördes Infosocdirektivet, Wipofördraget om upphovsrätt och Wipofördraget om framföranden och fonogram.

Europaparlamentet och rådet antog i oktober 2012 direktiv 2012/28/EU om viss tillåten användning av herrelösa verk (orphan works). Herrelösa verk är upphovsrättsligt skyddade verk där rättighetshavaren är okänd eller inte går att nå. Direktivet ger institutioner som bibliotek och arkiv möjligheter att digitalisera sådana verk och göra dem tillgängliga på internet. Direktivet ska vara genomfört i medlemsstaterna senast den 29 oktober 2014.

Upphovsrätsutredningen (Ju 2008:07) har nyligen haft i uppdrag att se över vissa upphovsrättsliga frågor med anknytning till 3 kap. upphovsrättslagen. Frågorna bereds för närvarande i Regeringskansliet. Därutöver har det på EU-nivå initierats en översyn för att modernisera upphovsrätten.

Enligt kommissionens meddelande om innehåll i den digitala inre marknaden (KOM(2012) 789 slutlig) kommer kommissionen under två år att arbeta för moderna rambestämmelser om upphovsrätt. Utgångspunkten är

att dessa bestämmelser ska förbli ändamålsenliga och främja en innovativ marknadspraxis för att garantera ett faktiskt erkännande och ersättning för rättighetshavare, samt för att tillhandahålla hållbara incitament för kreativitet, kulturell mångfald och innovation, öka urvalet av och öppna tillgången till lagliga erbjudanden för slutanvändare, tillåta att nya affärsmodeller uppstår och för att på ett mer effektivt sätt bidra till att bekämpa olagliga erbjudanden och piratkopiering. Kommissionen håller för närvarande en öppen konsultation med anledning av de frågor som lyftes i det ovan nämnda meddelandet.

Skyddstider

I samband med att skyddstidsdirektivet införlivades i svensk rätt den 1 januari 1996 ändrades den upphovsrättsliga skyddstiden (prop. 1994/95:151, bet. 1995/96:LU1). Skyddstiden för den egentliga upphovsrätten förlängdes då från 50 till 70 år efter upphovsmannens död. När det gällde skyddstiden för utövande konstnärer och framställare av ljud- och bildupptagningar fattade man inget beslut om att ändra skyddstiden på 50 år; däremot beslutade man att utgångspunkten för beräkningen av skyddstiden skulle vara tidpunkten för framförandet eller upptagningen.

I september 2011 antogs ett direktiv (2011/77/EU) om ändring av skyddstidsdirektivet med regler om en förlängning av skyddstiden för utövande konstnärers och framställares rätt till utgivna eller offentliggjorda ljudinspelningar från 50 till 70 år. Direktivet genomfördes i svensk rätt den 1 november 2013 (prop. 2012/13:14, bet. 2012/13:NU21).

Tillgång till data i statlig förvaltning m.m.

Den 24 februari 2014 justerade finansutskottet ett betänkande om statlig förvaltning och statistikfrågor (bet. 2013/14:FiU25) där man bl.a. avstyrkte förslag om att främja fri programvara och öppna standarder i den offentliga sektorn. När det gäller öppna standarder anförde finansutskottet (s. 16) följande:

Utskottet kan konstatera att under 2009 lämnade E-delegationen en strategi för myndigheternas arbete med e-förvaltning (SOU 2009:86). Den strategi som delegationen föreslog redovisade hur myndigheterna kan öka sin produktivitet och effektivitet samt öka samhällets utvecklingsförmåga och innovationskraft genom e-förvaltning. Delegationen rekommenderade bl.a. att myndigheterna i första hand väljer öppna standarder och alltid överväger öppen programvara. Utskottet förutsätter att myndigheterna i den mån det är möjligt följer delegationens rekommendation.

Om återanvändning av data som finns inom den offentliga förvaltningen anförde finansutskottet följande (s. 22):

Utskottet vill påminna om lagen (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen som syftar till att främja utvecklingen av en informationsmarknad genom att underlätta enskildas användning av handlingar som tillhandahålls av myndigheter.

Lagen bygger på ett EU-direktiv, det s.k. PSI-direktivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/98/EG om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn), som trädde i kraft den 1 juli 2010. Mot bakgrund av ett förslag till ändring i PSI-direktivet från kommissionen, som senare antogs av Europaparlamentet och rådet, kan utskottet notera att regeringen har tillsatt en utredare för att se över vad som måste göras för att i svensk lag föra in de antagna ändringarna i PSI-direktivet. Utskottet vill invänta utredarens resultat innan utskottet förordar andra eventuella åtgärder.

Utskottet kan också konstatera att det finns en mängd statlig data tillgänglig på SCB:s hemsida. Statistisk årsbok från SCB finns dessutom som en app som går att ladda ner i en Ipad.

När det vidare gäller möjligheter till licensiering av upphovsrätt har dessa förbättrats efter den 1 november 2013. Våren 2013 antog riksdagen (prop. 2012/13:141, bet. 2012/13:NU21) lagändringar som bl.a. syftade till att skapa större möjligheter för användare av upphovsrättsligt skyddade verk att med en organisation som företräder upphovsmän ingå avtal som ger rätt att använda även verk av upphovsmän som inte företräds av organisationen (avtalslicens). Detta ökade bl.a. bibliotekens och arkivens möjligheter att digitalisera och tillgängliggöra de egna samlingarna och gav radio- och tv-företag rätt att ingå avtal om att på begäran göra offentliggjorda litterära och musikaliska verk samt offentliggjorda konstverk tillgängliga. Vidare infördes en ny generell avtalslicens som möjliggör heltäckande avtal även i andra fall än de som särskilt anges i lagen.

Kollektiv förvaltning av upphovsrätt m.m.

EU-direktivet om kollektiv förvaltning av upphovsrätt och närstående rättigheter och gränsöverskridande licensiering av rättigheter till musikaliska verk för användning på nätet på den inre marknaden antogs den 20 februari 2014. Det syftar bl.a. till att stimulera gränsöverskridande licensiering av musik. Regeringen har tillsatt en utredning som ska föreslå de ändringar som är nödvändiga för att genomföra direktivet (dir. 2014:30).

Inom ramen för den en konsultation om upphovsrätt som pågår inom EU omnämns frågan om s.k. fair use. Nationellt pågår emellertid inget arbete om ytterligare inskränkningar i upphovsrätten.

Ip-ombud

Sedan den 1 september 2010 har tystnadsplikt och auktorisering införts för ip-ombud. Våren 2010 tillstyrkte ett enhälligt utskott propositionen om auktorisation och tystnadsplikt för patentombud (prop. 2009/10:202, bet. 2009/10:NU20). I propositionen föreslog regeringen en ny lag om auktorisation av patentombud och en ändring i rättegångsbalken som innebär att auktoriserade patentombud och deras biträden hänförs till den grupp av yrkesverksamma som endast i vissa fall får höras som vittnen.

Bakgrunden till regeringens förslag var att svenska patentombud kunde ha en konkurrensnackdel i förhållande till bl.a. svenska advokater eftersom det i Sverige för patentombud inte fanns någon lagfäst ordning för tystnads-

plikt eller undantag från vittnesplikten i domstol. Avsaknaden av sådana bestämmelser innebar också att det förstärkta skyddet för behöriga svenska patentombud i registreringsförfarandet enligt den europeiska patentkonventionen inte kan upprätthållas i en svensk patenträttslig process och att svenska patentombud riskerar att hamna i en sämre ställning i patenträttsliga processer i anglosaxiska rättssystem än vad som gäller för där verk samma patentombud.

Tystnadspliktsutredningen uppmärksammade i sitt betänkande (SOU 2007:27 s. 33 f.) att patentombud ofta arbetar med andra immaterialrätter, exempelvis varumärken. Utredningen hade dock inte inom ramen för sitt uppdrag till uppgift att föreslå ändringar i vad som gäller för dem som ger biträde i andra immaterialrättsliga angelägenheter. Enligt uppgifter från Regeringskansliet pågår för närvarande inget arbete med att se över om regelverket om tystnadsplikt för patentombud även ska gälla ombud som verkar inom andra immaterialrättsliga områden.

En särskild förhandlingsordning i upphovsrättslagen

I uppdraget till Upphovsrättsutredningen (Ju 2008:07) om att göra en översyn av vissa frågor om upphovsrätt ingick en översyn av 3 kap. upphovsrättslagen (dir. 2008:37). Sammantaget skulle utredaren göra en allsidig översyn av detta kapitel i syfte att modernisera bestämmelserna, bl.a. genom att utreda och föreslå varaktiga och flexibla bestämmelser om upphovsrättens övergång som återspeglar den upphovsrättsliga marknaden och som innebär rimliga möjligheter för upphovsmän att hävda sina rättigheter samtidigt som övriga berättigade intressen på området tillgodoses. En fråga som ingick i Upphovsrättsutredningens uppdrag var att ta ställning till om dagens möjligheter för upphovsmän att hävda sina rättigheter är tillräckliga eller om, och i sådant fall på vilket sätt, upphovsmannens ställning som avtalspart bör stärkas. Detta innefattar även frågan om en särskild förhandlingsordning. Utredningens betänkande bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Rättshjälp för vissa småföretagare

Rättshjälpslagen (1996:1619) har till syfte att fungera som ett yttersta skyddsnät för den som inte kan få rättsligt bistånd på annat sätt. Utöver kraven som uppställs i de allmänna förutsättningarna begränsas möjligheten för en näringsidkare att få allmän rättshjälp i 13 § rättshjälpslagen. I bestämmelsen anges att rättshjälp inte får beviljas den som är eller har varit näringsidkare i en angelägenhet som har uppkommit i näringsverksamheten, om det inte finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art och omfattning, hans eller hennes ekonomiska och personliga förhållanden och omständigheterna i övrigt.

Hösten 2005 gjorde riksdagen ett tillkännagivande om en översyn av rättshjälpssystemet genom att bifalla en reservation (M, FP, KD, C, MP) i justitieutskottets betänkande 2005/06:JuU1. I ställningstagandet anfördes

bl.a. att små företag riskerar att slås ut eftersom marknadens försäkringslösningar många gånger saknar skydd för småföretagare när de utsätts för immaterialrättsintrång, konkurshot eller vissa arbetsrättstvister, vilket kan leda till att arbetstillfällena försvinner och staten belastas med olika kostnader. Småföretagare bör därför i vissa fall ha rätt till rättshjälp under samma förutsättningar som fysiska personer, framfördes det. Vidare anfördes att dagens rättshjälpssystem i många frågor är alltför restriktivt och att regeringen bör göra en översyn av rättshjälpssystemet i syfte att fler sorters tvister ska omfattas.

Regeringen gav 2007 Domstolsverket i uppdrag att utvärdera rättshjälpslagen. Syftet med utvärderingen var att skapa ett underlag för ställningstaganden till eventuella ändringar av rättshjälpssystemet. Särskilt avseende skulle fästas vid de effekter som regelverket har för de rättssökande. I utvärderingen skulle bl.a. rättshjälp till näringsidkare uppmärksammas. Uppdraget redovisades i mars 2009 (DV-rapport 2009:2). Domstolsverket har i rapporten bl.a. föreslagit att småföretagare ska ha rätt till rättshjälp i större omfattning än vad som gäller i dag. Rapporten bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Justitieutskottet har vid flera tillfällen avstyrkt motioner om uppföljningar av eller ändringar i rättshjälpslagen, senast i februari 2013 (bet. 2012/13:JuU11). Även då avstyrktes motionsyrkandena med hänvisning till att Domstolsverket har utvärderat rättshjälpslagen och lämnat vissa förslag till ändringar i lagstiftningen och att dessa förslag bereds inom Regeringskansliet samt att den beredningen inte bör föregripas.

Utskottets ställningstagande

Med anledning av vad som anføres i motion 2013/14:N441 (MP) om en översyn eller en anpassning av upphovsrätten i olika delar i förhållande till teknikutvecklingen vill utskottet inledningsvis framhålla att det inte har någon annan uppfattning än vad det tidigare redogjort för då liknande förslag förts fram (bet. 2012/13:NU21). I anslutning till detta vill utskottet även påminna om att allmänhetens möjligheter att ta del av filmverk som finns på bibliotek och arkiv har förbättrats genom att arkiven och biblioteken har getts vissa möjligheter att fritt framföra sådana verk offentligt. Även reglerna om kollektiv förvaltning av upphovsrätt och närstående rättigheter och gränsöverskridande licensiering av rättigheter till musikaliska verk kommer att ändras. Den 20 februari 2014 antog EU ett direktiv på området som bl.a. syftar till att stimulera gränsöverskridande licensiering av musik. Regeringen har till följd av detta tillsatt en utredning som ska föreslå de ändringar som är nödvändiga för att genomföra direktivet. I övrigt kan utskottet konstatera att arbetet inom EU med att modernisera EU:s upphovsrättslagstiftning fortsätter.

Som nämnts ovan har utskottet tidigare avstyrkt förslag om att skyddstiderna generellt ska förkortas inom det upphovsrättsliga området (bet. 2012/13:NU21). Som också redovisats har utskottet funnit att det inte varit vare sig meningsfullt eller önskvärt att verka för en sådan ändring. Utskottet vidhåller denna uppfattning.

Sammantaget finns det således inte några skäl att ta initiativ till vare sig en översyn eller en anpassning av upphovsrättslagstiftningen i olika delar.

När det gäller de frågor om tillgång till tjänster och data som tas upp i motion 2013/14:N441 (MP) har finansutskottet nyligen avstyrkt motioner om tillgången och återanvändningen av data som finns i den statliga förvaltningen (bet. 2013/14:FiU25). I dessa delar hänvisar utskottet till finansutskottets ställningstaganden (se ovan).

Utskottet har tidigare även behandlat motioner om en särskild förhandlingsordning i upphovsrättslagstiftningen och om ändringar av reglerna om rättshjälp som tas upp i motion 2013/14:N441 (MP). Utskottet vill här framhålla att dessa frågor för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Med hänvisning till att utskottet inte vill föregripa detta arbete och till vad utskottet har framfört i sina tidigare ställningstaganden finns det inte några skäl att göra några uttalanden med anledning av de aktuella motionsyrkandena.

Vidare delar utskottet motionärens generella inställning i motion 2013/14:283 (M) om betydelsen av rättsäkerhet i tvister om immaterialrättigheter. Mot bakgrund av de uppgifter som redovisats ovan om ip-ombud ser utskottet emellertid inte någon anledning att gå vidare med ett tillkännagivande så som motionären begär.

Därmed avstyrks motionerna 2013/14:N283 (M) och 2013/14:N441 (MP) i de här aktuella delarna.

Litterära och konstnärliga verk

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en ändring av upphovsrättslagen när det gäller återgivning av konstverk i anslutning till kritiska texter. Utskottet hänvisar till ett tidigare ställningstagande i frågan där det framförde att det saknas anledning att försöka initiera en omförhandling av det EU-direktiv som styr den aktuella bestämmelsen.

Jämför reservation 4 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) framförs att kritisk granskning av bilder är tillåtet i tryckta medier, men inte i digital form. Sverige bör enligt motionärerna ändra tolkningen av det s.k. Infosoc-direktivet och tillåta återgivning av konstverk i anslutning till kritiska

texter även i digital form på precis samma sätt som det tillåts för citat ur offentliga verk. I motionen förordas att riksdagen beslutar om ändring av 23 § första stycket 2 lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk genom att bisatsen ”dock inte i digital form” stryks (yrkande 39). Ett i det närmaste identiskt yrkande återfinns i motion 2013/14: N211 av Maria Ferm m.fl. (MP).

Vissa kompletterande uppgifter

Tidigare riksdagsbehandling

I fråga om ändringar i reglerna för litterära och konstnärliga verk avstyrkte ett enhälligt utskott våren 2011 ett motionsyrkande om en översyn av frågan om återgivning i digital form av konstverk i anslutning till texten i en kritisk framställning och anförde då följande (bet. 2010/11:NU11 s. 24):

När det s.k. Infosocdirektivet genomfördes i Sverige konstaterades att det inte var möjligt att ha kvar en bestämmelse som inskränkte upphovsrättsinnehavarnas ensamrättigheter vad gällde återgivning i digital form av konstverk i anslutning till texten i en kritisk framställning. Utskottet anser att det saknas anledning att nu försöka initiera en omförhandling av direktivet i denna fråga.

Litterära och konstnärliga verk

Före den 1 juli 2005 gällde enligt 23 § upphovsrättslagen att offentliggjorda konstverk under vissa förutsättningar fritt fick återges i kritiska eller vetenskapliga framställningar i anslutning till texten samt i tidningar eller tidskrifter i samband med en redogörelse för en dagshändelse. I samband med att man införde det s.k. Infosocdirektivet gjordes vissa ändringar i bestämmelsen. I kritiska framställningar får konstverk numera inte återges i digital form, t.ex. på internet (jfr 23 § första stycket 2 upphovsrättslagen). När det gäller inskränkningen i ensamrättigheterna för kritiska framställningar konstaterade den dåvarande regeringen att det inte fanns någon artikel i direktivet som gjorde det möjligt att behålla en inskränkning för annat än analog användning (prop. 2004/05:110, bet. 2004/05:LU27). Det finns enligt Justitiedepartementet för närvarande inga planer på att överväga dessa frågor på nytt på nationell nivå och det finns heller inte några planer att på nationell nivå se över inskränkningarna i upphovsrättslagen.

Utskottets ställningstagande

När det gäller ändringar i reglerna om litterära och konstnärliga verk framhöll utskottet våren 2011 (bet. 2010/11:NU11) att regelverket styrs av EUrätten och att det saknas anledning att initiera en omförhandling av dessa

regler på EU-nivå. Utskottet vidhåller denna uppfattning och avstyrker därmed motionerna 2013/14:N211 (MP) och 2013/14:N441 (MP) i de här aktuella delarna.

Övriga immaterialrättsliga frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om stärkt immaterialrätt inom olika områden, det civilrättsliga sanktionsdirektivet, fildelning och privatkopieringsersättning. Utskottet hänvisar främst till vad utskottet tidigare framfört och till pågående arbete på nationell nivå och EU-nivå.

Jämför reservation 5 (MP, V).

Motionerna

Stärkt immaterialrätt m.m.

Christer Akej (M) anför i motion 2013/14:N270 att det är viktigt att det finns ett skydd för designprodukter med målsättningen att uppmuntra designers och stärka möjligheterna att motverka plagiatorer. Motionären anser därför att regeringen bör se över möjligheterna att stärka immaterialrätten och designskyddet.

I motion 2013/14:N390 av Kajsa Lunderquist (M) framförs att skyddet för ett varumärke är en grundläggande princip för allt företagande, men att det i dag finns tydliga hot mot denna princip. Att förbjuda exponering av lagliga, om än dock hälsofarliga, varor har föreslagits av Europeiska kommissionen. Motionären påpekar att en liknande diskussion även pågår på hemmaplan och att Sverige bör ta tydlig ställning mot denna typ av lagstiftning och arbeta aktivt inom EU för att motverka sådana förslag.

Det civilrättsliga sanktionsdirektivet

I kommittémotion 2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) anföras att Ipredlagen inte har lett till minskad fildelning och inte heller till attitydförändringar gällande fildelning. Motionärerna är motståndare till att användares kontoinformation lämnas ut till privata företag, vilket anges vara konsekvensen av Ipredlagen. Motionärerna anser därför att regeringen bl.a. bör verka för att Ipredlagen ska rivas upp eller omförhandlas (yrkande 11).

I motion 2013/14:N318 av Markus Wiechel (SD) anföras att lagstiftningen om civilrättsliga sanktioner på immaterialrättens område innebär att företag och organisationer kan bedriva brottsbekämpning. Det anses i motionen inte vara rimligt att eventuella mål hanteras som civilmål där den svarande själv får stå för alla rättegångskostnader.

Fildelning

Maria Ferm m.fl. (MP) anför i kommittémotion 2013/14:N441 att upphovsrätten måste reformeras för att möjliggöra en bredare spridning av information och kultur via internet. I stället för kriminalisering av icke-kommersiell, privat, småskalig fildelning av upphovsrättsskyddade verk bör fokus enligt motionen ligga på åtal av brott mot upphovsrätten som begås av personer och företag som faktiskt tjänar pengar på fildelning som inte ger ersättning till upphovsmän och konstnärer (yrkande 7). I motionen anføres vidare att om dagens förbud mot fildelning ska upprätthållas och bli framgångsrikt krävs en ökad övervakning av individers beteende på internet. Motionärerna begär att icke-kommersiellt bruk av upphovsrättsskyddat material ska vara avkriminaliserat på EU-nivå (yrkande 8).

Privatkopieringsersättning

I motion 2013/14:N306 av Isak From m.fl. (S) anføres att konflikten mellan upphovsrättsinnehavarnas rätt till ersättning och rätten att kopiera upphovsrättsskyddat material för eget bruk hittills har lösts med hjälp av Copy-swede och privatkopieringsersättning på produkter "särskilt ämnade" för privatkopiering. Enligt motionen fungerar systemet inte längre och det behövs därför en översyn av upphovsrättslagen.

Jan R Andersson (M) framför i motion 2013/14:N228 att det är självklart att upphovsmän ska få ersättning för sitt arbete, men att den s.k. kassetbandsskatten som är till för detta ändamål är en rest från en svunnen tid och inte är anpassad efter dagen tekniska förutsättningar. Motionären anser därför att regeringen bör se över möjligheten att ta fram ett nytt modernt system i samråd mellan politiken, upphovsmakarna och branschorganisationerna.

I motion 2013/14:N326 av Christian Holm (M) anføres att det inte längre finns någon plattform för ett fortsatt användande av piratkopieringsersättningen. Enligt motionären bör därför en översyn av utsikterna för ett eventuellt avskaffande av lagen vara aktuell. Utöver detta begär motionären att man bör se över rimligheten i att företag innehar rätten att driva in påtvingade avgifter. Enligt motionen borde Sverige aktivt driva denna typ av fråga på EU-nivå.

Vissa kompletterande uppgifter

Tidigare riksdagsbehandling

När det gäller stärkt skydd för varumärken avstyrkte ett enhälligt utskott våren 2012 (bet. 2011/12:NU9) en motion om att Sverige ska agera aktivt inom EU när det gäller att försvara skyddet för varumärken, och att detta även ska gälla tobaksvaror.

Utskottet har vidare vid ett flertal tidigare tillfällen behandlat likalydande motionsyrkanden vad gäller det civilrättsliga sanktionsdirektivet. Motioner på detta område behandlades därför i förenklad ordning våren 2013 (bet. 2012/13:NU21). Våren 2012 avstyrkte utskottet (bet. 2011/12:NU9) förslag om det civilrättsliga sanktionsdirektivet med hänvisning dels till sitt ställningstagande i samband med att det civilrättsliga sanktionsdirektivet genomfördes i svensk lagstiftning då en motion med delvis liknande motivering avslogs av riksdagen, dels till sina ställningstaganden hösten 2009 och våren 2011 i samband med att likalydande motionsyrkanden åter framfördes. Avvikande uppfattningar framfördes i tre reservationer (S, MP, V), varav två gällde motiveringen.

Angående fildelning avstyrkte utskottet motionsyrkanden identiska med de som behandlas i detta betänkande våren 2011 (bet. 2010/11:NU11) och våren 2012 (bet. 2011/12:NU9) samt med förenklad behandling våren 2013 (bet. 2012/13:NU21). I samband med behandlingen våren 2012 (bet. 2011/12:NU9) redovisades en avvikande uppfattning i en reservation (MP, V).

Inom området för privatkopieringsersättning har ett enhälligt utskott tidigare avstyrkt identiska och liknande motioner som de som behandlas i detta betänkande (bet. 2011/12:NU9).

Stärkt immaterialrätt och designskydd

Som angetts ovan i avsnittet om patentskydd anger regeringen i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1 utg.omr. 24) att immaterialrätten är ett nyckelområde för tillväxt och konkurrenskraft och utgör en del av ramvillkoren för innovation både inom universitet och högskolor och det omgivande samhället. Immaterialrätten gör det möjligt för den individ eller organisation som har utvecklat en ny idé eller skapat något kreativt att, med vissa begränsningar, tillgodogöra sig värdet av det nya.

Regeringen bedömer att immaterialrätten och de immaterialrättsliga skydden får en allt större betydelse som strategiska verktyg för värdeskapande och nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap. Det blir därför allt viktigare för företagen att i sina affärsstrategier ha överblick och kontroll över de immateriella tillgångarna. Kraven ökar både på företagens egen kompetens och på kompetensen och kunskapen hos rådgivare och expertis. PRV har här en viktig roll genom att bl.a. informera om och bidra till ökad förståelse för hanteringen av immateriella tillgångar hos företag och aktörer inom det offentliga innovationssystemet. Vidare har regeringen gett PRV och Vinnova i uppdrag att förbättra finansiering, rådgivning och kompetenshöjning – framför allt för kunskapsintensiva små och medelstora företag – när det gäller affärsstrategisk hantering av immateriella tillgångar.

När det gäller det s.k. designskyddet så är detta reglerat främst genom mönsterskyddslagen (1970:485) och mönsterskyddsförordningen (1970:486). Mönsterskyddslagen innehåller bl.a. allmänna bestämmelser och grundläggande krav för registrering av design. Av lagen framgår att

designskyddet är ett rent form- eller utseendeskydd och omfattar endast utseendet, inte funktionen eller tekniken. Skyddstiden är maximalt 25 år och utseendet ska vara resultatet av ett skapande arbete. När det gäller mönsterskydd uppger Regeringskansliet att man för närvarande inte har några planer på att se över gällande lagstiftning.

Som också framförts ovan i avsnittet om upphovsrättsliga frågor arbetar kommissionen för att modernisera rambestämmelserna om upphovsrätt. Detta uppges i kommissionens meddelande om innehåll i den digitala inre marknaden (KOM(2012) 789 slutlig). Utgångspunkten är att dessa bestämmelser ska förbli ändamålsenliga och främja en innovativ marknadspraxis för att garantera ett faktiskt erkännande och ersättning för rättighetshavare, samt för att tillhandahålla hållbara incitament för kreativitet, kulturell mångfald och innovation, öka urvalet av och öppna tillgången till lagliga erbjudanden för slutanvändare, tillåta att nya affärsmodeller uppstår och för att på ett mer effektivt sätt bidra till att bekämpa olagliga erbjudanden och piratkopiering. Kommissionen håller för närvarande en öppen konsultation med anledning av de frågor som lyftes i det ovan nämnda meddelandet.

Stärkt varumärkesskydd

När det vidare gäller stärkt varumärkesskydd och exponeringsförbud finns det enligt Regeringskansliet för närvarande inget förslag om exponeringsförbud av varumärken på varor. Ett område där frågan om användning av varumärken berörs är dock märkning av tobaksprodukter. Kommissionen lade i december 2012 fram ett förslag till tobaksproduktsdirektiv (förslag till direktiv om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror och liknande produkter, KOM(2012) 788 slutlig). Förslaget är en revidering av EU:s nuvarande tobaksproduktdirektiv (2001/37/EG). Direktivet berör bl.a. märkning av tobaksprodukter och hur stor del av en förpackning som ska vara täckt av hälsovarningar.

Den 26 februari 2014 antog Europaparlamentet förslaget till reviderat tobaksproduktdirektiv som parlamentet och ministerrådet enades provisoriskt om redan i december 2013. Det antagna förslaget innebär bl.a. att varningsbilder ska täcka två tredjedelar av tobakspaketen. Medan dagens regler kräver att hälsovarningar, bilder eller texter täcker 30 procent av tobakspaketens framsidor och 40 procent av baksidorna ska hälsovarningarna med den nya lagen täcka 65 procent av både fram- och baksidan. Varningarna ska innehålla bilder, vilket i dagsläget inte är fallet i de flesta EU-länder. Efter att ministerrådet formellt godkänt lagen har medlemsstaterna två år på sig att införa reglerna i nationell lagstiftning. Vidare kan nämnas att riksdagens socialutskott under våren 2014 kommer att behandla motionsyrkanden som rör bl.a. frågor om exponeringsförbud för tobaksvaror i butiker och neutrala eller anonyma förpackningar för tobaksvaror (bet. 2013/14:SoU13).

Det civilrättsliga sanktionsdirektivet

Syftet med det civilrättsliga sanktionsdirektivet (även kallat Ipreddirektivet) är att närma medlemsstaternas lagstiftning till varandra när det gäller säkerställandet av skyddet för immateriella rättigheter för att på så sätt uppnå en hög, likvärdig och enhetlig skyddsnivå för immateriella rättigheter på den inre marknaden. I februari 2009 beslutade riksdagen (prop. 2008/09:67, bet. 2008/09:NU11) att anta de lagändringar som följer av direktivet. Lagändringarna trädde i kraft den 1 april 2009 och innebär som nämnts bl.a. att domstolarna har fått möjlighet att ålägga vissa aktörer att ge rättighetshavaren information om intrångsgörande varors och tjänsters ursprung och distributionsnät (s.k. informationsföreläggande). Genom införandet av informationsföreläggande skapades en möjlighet för domstolarna att ålägga en internetleverantör att ge rättighetshavaren information om vem som har det abonnemang som har använts för att begå ett intrång via internet.

Efter det att riksdagen gjort ett tillkännagivande till regeringen om inriktningen på och redovisningen av en utvärdering av lagstiftningen som regeringen aviserat i propositionen om det civilrättsliga sanktionsdirektivet (prop. 2008/09:67, bet. 2008/09:NU11), gav regeringen i juli 2009 en särskild utredare i uppdrag att redovisa och utvärdera tillämpningen av bestämmelserna om skyddet av immateriella rättigheter på internet (dir. 2009:68). Uppdraget redovisades den 1 augusti 2012 i betänkandet Utvärdering av IPRED-lagstiftningen (SOU 2012:51). I maj 2013 redovisade Regeringskansliet resultatet av utvärderingen för utskottet.

Fildelning

Utvecklingen av den digitala tekniken har medfört att upphovsrättsligt skyddade verk kan kopieras snabbt och enkelt och överföras mellan olika länder, t.ex. via internet, på ett helt annat sätt än tidigare. Detta är bakgrunden till Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29/EG om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället, det s.k. Infosocdirektivet. Infosocdirektivet syftade samtidigt till att upprätthålla och anpassa balansen mellan den digitala utvecklingen och viktiga allmänna intressen av att få nyttja verk. Direktivet avser att harmonisera upphovsrätten så att den inte motverkar handel med varor och tjänster över medlemsstaternas gränser. Vidare är avsikten med direktivet att anpassa och komplettera den nuvarande lagstiftningen om upphovsrätt och närstående rättigheter för att på ett tillfredsställande sätt svara mot den tekniska utvecklingen, t.ex. vad gäller nya nyttjandeformer.

Ett annat syfte med direktivet är att främja sysselsättning och tillväxt. Genom en hög skyddsnivå avser direktivet att uppmuntra till investeringar i kreativ och innovativ verksamhet, investeringar som i sin tur leder till tillväxt och ökad konkurrenskraft för europeisk industri inom ett brett område av industri- och kultursektorerna. En hög skyddsnivå anges vara

av avgörande betydelse för det intellektuella skapandet och gagnar såväl upphovsmän och närstående rättighetshavare som konsumenter och allmänheten i stort. Samtidigt bör det göras en skälighetsavvägning mellan rättighetshavarnas intressen och olika användarintressen.

Privatkopieringsersättning

För att i någon mån kompensera för den lagliga kopieringen för privat bruk finns i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen) regler om privatkopieringsersättning (26 k-m §§). Därmed avses den ersättning som betalas för anordningar som är "särskilt ägnade" för framställning av kopior för privat bruk av ljud och rörliga bilder. I lagstiftningen finns inte närmare reglerat för vilka medier privatkopieringsersättning ska utgå utan endast att så ska ske för anordningar som är "särskilt ägnade" för kopiering för privat bruk. Ytterst är det upp till domstolarna att avgöra vilka anordningar som ska omfattas av ersättnings-skyldigheten. Rätten till ersättning är relaterad till skyddade verk som har sänts ut i ljudradio eller television eller som har getts ut på anordningar genom vilka de kan återges. Rätten till del i ersättningen gäller också i förhållande till utövande konstnärer, framställare av fonogram och av inspelningar av rörliga bilder samt fotografier. Det är den näringsidkare som tillverkar eller importerar produkten som ska betala ersättningen till en organisation som företräder upphovsmännen. Den organisation som sköter privatkopieringsersättningen för upphovsmännen är Copyswede.

När det gäller frågan om privatkopieringsersättning så är den föremål för översyn på EU-nivå där kommissionen för närvarande håller en öppen konsultation beträffande upphovsrätt och den inre marknaden.

Utskottets ställningstagande

Enligt vad som anförs i motion 2013/14:N270 (M) är det viktigt att det finns ett skydd för designprodukter med målsättningen att uppmuntra designers och stärka möjligheterna att motverka plagiatorer. I detta sammanhang vill utskottet påminna om att det dels pågår ett arbete i Sverige med att stärka företagens hantering av immaterialrättsliga tillgångar, dels ett arbete på EU-nivå som innefattar frågan om piratkopiering. Utskottet kan inte annat än instämma i motionärens syn på att kreativt skapande inom design bör uppmuntras och att piratkopiering ska motverkas. Mot bakgrund av det arbete som för närvarande pågår ser utskottet emellertid inga skäl att gå vidare med ett uttalande i enlighet med vad som föreslås i motionen.

När det gäller stärkt skydd för varumärken avstyrkte ett enhälligt utskott våren 2012 (bet. 2011/12:NU9) ett förslag snarlikt det i motion 2013/14:N390 (M) om att Sverige ska agera aktivt inom EU för att försvara skyddet för varumärken. I anslutning till detta vill utskottet framhålla att motioner om exponeringsförbud kommer att behandlas av socialutskottet

under våren 2014 (bet. 2013/14:SoU13). Utskottet anser att det saknas skäl för någon annan bedömning än den som gjordes våren 2012 (bet. 2011/12:NU9) och menar att det inte bör vidtas några ytterligare åtgärder med anledning den aktuella motionen.

Utskottet har vidare vid ett flertal tidigare tillfällen behandlat motionsyrkanden som är likalydande med dem i motionerna 2013/14:N441 (MP) och 2013/14:N318 (SD) vad gäller det civilrättsliga sanktionsdirektivet. Våren 2012 (bet. 2011/12:NU9) hänvisade utskottet dels till sitt ställningstagande i samband med att det civilrättsliga sanktionsdirektivet genomfördes i svensk lagstiftning då en motion med en delvis liknande motivering avsågs av riksdagen, dels till sina ställningstaganden hösten 2009 och våren 2011 i samband med att likalydande förslag åter framfördes. Vidare vill utskottet påminna om att regeringen i juli 2009 gav en särskild utredare i uppdrag att redovisa och utvärdera tillämpningen av bestämmelserna om skyddet av immateriella rättigheter på internet. Detta sedan riksdagen hade gjort ett tillkännagivande till regeringen om inriktningen på och redovisningen av en utvärdering av lagstiftningen som regeringen hade aviserat i propositionen om det civilrättsliga sanktionsdirektivet (prop. 2008/09:67, bet. 2008/09:NU11). Uppdraget redovisades i augusti 2012 i betänkandet Utvärdering av IPRED-lagstiftningen (SOU 2012:51) och Regeringskansliet redovisade i maj 2013 resultatet av utvärderingen för utskottet. Inte heller i detta fall anser utskottet att det finns något skäl att frånga vad det tidigare anfört då motsvarande förslag behandlats av riksdagen.

Angående fildelning har identiska förslag motsvarande de här aktuella i motion 2013/14:N441 (MP) tidigare avstyrkts av utskottet. Utskottet vidhåller den uppfattning som framfördes våren 2012 (bet. 2011/12:NU9) om att varken den personliga integriteten eller rätten till privatliv är absolut, utan att det många gånger är nödvändigt att göra avvägningar mot andra rättigheter och intressen, t.ex. skyddet för immateriella rättigheter.

Även inom området för privatkopieringsersättning, vilket berörs i motionerna 2013/14:N228 (M), 2013/14:N306 (S) och 2013/14:N326 (M), har ett enhälligt utskott tidigare avstyrkt identiska och liknande motioner i förhållande till dem som behandlas i detta betänkande. Våren 2012 (bet. 2011/12:NU9) anförde utskottet bl.a. att ersättning till upphovsmän för den lagliga privatkopiering som sker ser olika ut i de olika medlemsstaterna i EU och att en lösning bör av konkurrensskäl sökas på EU-nivå. Utöver detta kan utskottet konstatera att frågan om privatkopieringsersättning är föremål för en översyn på EU-nivå och innefattas i kommissionens öppna konsultation om upphovsrätt och den inre marknaden.

Därmed avstyrker utskottet motionerna 2013/14:N228 (M), 2013/14:N270 (M), 2013/14:N306 (S), 2013/14:N318 (SD), 2013/14:N326 (M), 2013/14:N390 (M) och 2013/14:N441 (MP) i de här aktuella delarna.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Patentskydd, punkt 2 (S, MP, V)

av Jonas Eriksson (MP), Jennie Nilsson (S), Carina Adolfsson Elgestam (S), Ann-Kristine Johansson (S), Börje Vestlund (S), Kent Persson (V), Ingela Nylund Watz (S) och Berit Högman (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2013/14:N209 av Jonas Eriksson och Mats Pertoft (båda MP) yrkande 2 och 2013/14:N423 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 28 och

avslår motionerna

2013/14:Ub570 av Ibrahim Baylan m.fl. (S) yrkande 25,

2013/14:N250 av Jan Ericson (M),

2013/14:N268 av Lotta Finstorp (M),

2013/14:N288 av Andreas Norlén m.fl. (M) yrkande 1,

2013/14:N314 av Margareta Cederfelt (M) och

2013/14:N347 av Olle Thorell m.fl. (S).

Ställningstagande

Immateriella rättigheter spelar en stor roll för att ett företag ska kunna dra kommersiell nytta av det intellektuella värde som har skapats i företaget. Att innovativa företag, forskargrupper och uppfinnare kan värna sina rättigheter är viktigt för att immateriella tillgångar ska kunna nyttiggöras på marknaden. Samtidigt måste rättighetsinnehavarna ha rimliga förutsättningar att försvara sina rättigheter och på förhand bedöma möjligheterna att lyckas med detta. I jämförelse med stora globala företag har små och medelstora företag och enskilda forskare eller forskargrupper begränsade möjligheter att försvara sig mot patentintrång. Många av företagen är i dag beroende av rådgivning och juridiska ombud för att kunna bedöma sina möjligheter att värna sina patent mot patentintrång. Till följd av de problem som detta föranleder avstår många små och medelstora företag i dag från att försöka värna sina rättigheter. I likhet med vad som sägs i motionerna 2013/14:N423 (S) och 2013/14:N209 (MP) anser vi därför att regeringen bör se över möjligheterna att få till stånd ett bättre fungerande

patentskydd och återkomma till riksdagen med förslag för att stärka uppfinnarens, innovatörers och små och medelstora företags möjligheter att skydda sina patent. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Liknande tankar framförs även i motionerna 2013/14:N347 (S) och 2013/14:Ub570 (S) som i de delar som sammanfaller med vad som nu anförts får anses tillgodosedda och därför kan avslås av riksdagen. Därmed tillstyrks motionerna 2013/14:N209 (MP) och 2013/14:N423 (S) i de här berörda delarna. Övriga motioner som behandlas detta avsnitt avstyrks i aktuella delar.

2. Övrigt om patenträttsliga frågor, punkt 3 (MP)

av Jonas Eriksson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 41 och 42 samt avslår motionerna

2013/14:N288 av Andreas Norlén m.fl. (M) yrkande 2,

2013/14:N400 av Finn Bengtsson (M) och

2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 40.

Ställningstagande

Jag anser att det i likhet med vad som anförs i motion 2013/14:N441 (MP) är viktigt att förbättra förutsättningarna för att underlätta forskning och innovation. Ett sådant tydligt exempel är att verktyg för identifiering av patent kopplade till en uppfinning eller ett forskningsområde bör utvecklas. Detta är nödvändigt för att underlätta och inte blockera forskning och innovation. Dessutom kan sådana verktyg förbättra möjligheten för såväl små och medelstora företag som offentliga institutioner att aktivt delta i innovation och i att utveckla uppfinningar. Jag menar att dessa verktyg måste utvecklas på både nationell nivå och EU-nivå.

Förutsättningarna för forskning och innovation kan även förbättras genom att möjliggöra ett utbyte av patenterade vetenskapliga data. Därför bör så som anförs i den nyss nämnda motionen ett inrättande av patentpools som beviljar icke-exklusiva licenser uppmuntras.

Vad som nu anförts bör riksdagen ge regeringen till känna.

Därmed tillstyrks motion 2013/14:N441 (MP) i de här berörda delarna. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

3. Upphovsrättsliga frågor, punkt 4 (MP, V)

av Jonas Eriksson (MP) och Kent Persson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 27 och 31–38 samt avslår motion

2013/14:N283 av Ulrik Nilsson (M).

Ställningstagande

Den digitala tekniken och internet spelar en allt viktigare roll i dagens samhälle. Den tekniska utvecklingen har gett oss oanade möjligheter att sprida kultur och har samtidigt demokratiserat möjligheterna att skapa kultur. Skillnaden mellan å ena sidan tillverkare, kreatörer och författare och å andra sidan konsumenter är inte längre lika skarp utan alla är potentiella skapare. För att ytterligare öka möjligheterna att sprida och skapa kultur menar vi i likhet med vad som framförs i motion 2013/14:N441 (MP) att vägen mellan producenterna och konsumenterna bör göras kortare och att antalet mellanhänder bör minska. Det är tydligt att upphovsrätten måste reformeras och anpassas till dagens tekniska verklighet och för att möjliggöra en bredare spridning av information och kultur via internet. Exempelvis bör tillrådestjänster (t.ex. streaming) och onlineprodukter som är tillgängliga i ett europeiskt land även vara tillgängliga i de andra europeiska länderna.

Som anförs i den ovan nämnda motionen är en alltmer restriktiv upphovsrättslagstiftning och praxis ett stort hinder för musiker, filmskapare och andra konstnärer som vill skapa nya verk genom att återanvända delar av befintliga verk. Det bör finnas en rätt att remixa för åtminstone icke-kommersiellt bruk. Upphovsrättslagstiftningen bör därför innehålla någon form av s.k. fair use-klausuler som är nödvändiga för att tillåta satir och kritik, men också för sampling och remixkultur.

I likhet med vad som framförs i 2013/14:N441 (MP) kan vi konstatera att den upphovsrättsliga skyddstiden numera uppgår till 70 år efter upphovsmannens död. Detta är enligt vår mening en oproportionerligt lång tid som inte tjänar sitt syfte. Skyddstiden ska syfta till att hjälpa kreatörer att skapa och leva av sitt arbete och skyddstiden bör därför förkortas. För att genomgripande modernisera upphovsrätten anser vi med instämmande i vad som sägs i motionen att en särskild kommission bör tillsättas för detta ändamål.

Vi vill vidare garantera allas tillgång till information, kunskap och kultur. Vi vill främja samarbete snarare än konkurrens, främja innovation och skapande snarare än kväva dem och möjliggöra en ömsesidig korsbefrukting mellan den vetenskapliga världen, det organiserade civila samhället och medborgarna. En viktig grund för detta är exempelvis att publikationer från regeringen och andra offentliga institutioner inte ska vara upphovsrättskyddade utan systematiskt tillgängliga för allmänheten. Offentliga programföretag bör därför öppna sina arkiv för allmänheten och börja släppa egna produktioner som s.k. creative commons. I likhet med vad som framförs i motion 2013/14:N441 (MP) bör därför lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk ändras för att detta ska vara möjligt.

Öppna standarder är också en viktig grund för innovation. Digitala bibliotek och andra institutioner som syftar till att göra information och handlingar tillgängliga för allmänheten bör använda öppna format och öppna standarder. Vi anser vidare att regeringen bör utreda möjligheten till fri öppen tillgång och återanvändning av data som produceras eller samlas in av eller via finansieringen av statliga myndigheter och offentliga institutioner (så länge det inte inskränker skyddet för privatlivet och personuppgiftsskyddet).

Vad vi anfört ovan bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Därmed tillstyrks motion 2013/14:N441 (MP) i de här berörda delarna. Motion 2013/14:N283 (M) avstyrks.

4. Litterära och konstnärliga verk, punkt 5 (MP)

av Jonas Eriksson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 2013/14:N211 av Maria Ferm m.fl. (MP) och 2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 39.

Ställningstagande

Den digitala miljön sägs utgöra ett större hot mot upphovsmannen än tryckta medier. Detta får inte användas som ett argument mot att tillåta en kritisk granskning av offentliggjorda verk. Kritisk granskning borde enligt min mening vara en självklarhet i alla typer av medium. Dessutom borde bildanalyser få innehålla just bilder för att läsaren ska få skaffa sig en egen uppfattning om den kritik som framförs. Det ska inte spela någon roll om publicering sker i tryckta medier eller på internet.

Tyvärr förhåller det sig så som påpekas i motionerna 2013/14:N211 (MP) och 2013/14:N441 (MP) att kritisk granskning av bilder är tillåten i tryckta medier, men inte i digital form. Detta följer av 23 § första stycket 2 lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk. Paragrafen hindrar publicering av bilder i samband med kritisk text, däremot tillåter tidigare paragraf framställning av kritik när det kommer till att citera offentliggjorda verk i digital form. Både uppdelningen av tryckta och digitala medier och uppdelningen av bilder och text är olycklig och jag anser att en förändring måste till.

Anledningen till lydelsen i 23 § första stycket 2 om att inte kunna återge verk i kritisk text har sitt ursprung i en – enligt min mening – fel-tolkning av det s.k. Infosocdirektivet. Regeringen bör därför ändra sin tolkning av direktivet och tillåta återgivning av konstverk i anslutning till kritiska texter även i digital form på precis samma sätt som det tillåts för citat ur offentliga verk. Regeringen bör även återkomma till riksdagen med förslag om att 23 § första stycket 2 lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk ska ändras genom att bisatsen ”dock inte i digital form” stryks.

Vad jag anfört ovan bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Därmed tillstyrks delvis motionerna 2013/14:N211 (MP) och 2013/14:N441 (MP) i de här berörda delarna.

5. Övriga immaterialrättsliga frågor, punkt 6 (MP, V)

av Jonas Eriksson (MP) och Kent Persson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkandena 7, 8 och 11 samt avslår motionerna

2013/14:N228 av Jan R Andersson (M),

2013/14:N270 av Christer Akej (M),

2013/14:N306 av Isak From m.fl. (S),

2013/14:N318 av Markus Wiechel (SD),

2013/14:N326 av Christian Holm (M) och

2013/14:N390 av Kajsa Lunderquist (M).

Ställningstagande

Vi anser i likhet med vad som anförs i motion 2013/14:N441 (MP) att icke-kommersiellt bruk av upphovsrättsskyddat material ska vara avkriminaliserat på EU-nivå och att EU-rätten på området bör omförhandlas. Om dagens förbud mot fildelning ska upprätthållas och bli framgångsrikt krävs

en ökad övervakning av individers beteende på internet. Det tror vi är mycket skadligt. Vi tycker inte att den personliga integriteten och rätten till privatliv ska behöva stryka på foten på grund av kortsiktiga ekonomiska vinstintressen. I stället för kriminalisering av privat icke-kommersiell småskalig fildelning av upphovsrättsskyddade verk bör fokus ligga på åtal av brott mot upphovsrätten som begås av personer och företag som faktiskt tjänar pengar på fildelning och som inte ger ersättning till upphovsmän och konstnärer.

Den s.k. Ipredlagen trädde i kraft i Sverige den 1 juni 2009. Ipredlagen har inte lett till minskad fildelning och inte heller till attitydförändringar gällande fildelning. Den har inte heller gjort att artister och kreatörer har fått mer betalt. Vi menar att lagen i stället försvårar brottsbekämpningen och sätter rättssäkerheten ur spel. Förut utreddes upphovsrättsbrott av polisen som i sin tur vände sig till domstol. Nu har i stället upphovsrättsinnehavare getts rätten att vända sig direkt till domstol med information om upphovsrättsbrott för att kräva ut personuppgifter (knutna till en specifik ip-adress). Detta informationsföreläggande åtföljs av en sekretess i en månad, då den som uppgifterna gäller ska få information om detta tidigast en månad och senast tre månader efter att detta skedde. Med stöd av denna sekretessmånad har upphovsrättsinnehavarna möjlighet att med abonnentuppgiften återigen vända sig till domstol och begära intrångsundersökning, närmast att likna vid privat husrannsakan, vilket var regeringens egen beskrivning av förslaget. Genom detta har flera steg tagits som underlättar för upphovsrättsinnehavare att själva driva rättsprocesser, vilket i praktiken ersätter den roll som polis och åklagare tidigare haft i upphovsrättsmål. Vi är motståndare till att användares kontoinformation lämnas ut till privata företag, vilket är konsekvensen av Ipredlagen. Vi anser att regeringen bör verka för att Ipredlagen ska rivas upp eller omförhandlas.

Vad som nu anförts bör riksdagen ge regeringen till känna.

Därmed tillstyrks motion 2013/14:N441 (MP) i de här berörda delarna. Övriga motioner i avsnittet avstyrks.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2013/14:53 Nationella patent på engelska:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i patentlagen (1967:837).

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013

2013/14:Ub570 av Ibrahim Baylan m.fl. (S):

25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om patentskydd.

2013/14:N209 av Jonas Eriksson och Mats Pertoft (båda MP):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka möjligheten för uppfinnare, innovatörer och små och medelstora företag att skydda sina patent.

2013/14:N211 av Maria Ferm m.fl. (MP):

Riksdagen beslutar att i 23 § första stycket 2 lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk stryka bisatsen ”dock inte i digital form”.

2013/14:N228 av Jan R Andersson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten till en översyn av lagen om privatkopieringssättning.

2013/14:N250 av Jan Ericson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en strategi för skydd av svenska patent och innovationer.

2013/14:N268 av Lotta Finstorp (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av handläggningstiderna hos Patent- och registreringsverket.

2013/14:N270 av Christer Akej (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stärkt immaterialrätt.

2013/14:N283 av Ulrik Nilsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ip-ombud.

2013/14:N288 av Andreas Norlén m.fl. (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en genomgång av i vilken omfattning som svenska patent blir föremål för intrång i andra länder samt vissa näraliggande frågor.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökade möjligheter att väcka åtal för patentintrång.

2013/14:N306 av Isak From m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av översyn av upphovsrättslagen (1960:729).

2013/14:N314 av Margareta Cederfelt (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att möjligheterna till särskilt stöd för enskilda innovatörer, i fråga om patentskydd, bör ses över.

2013/14:N318 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbeta inom EU för att riva upp lagstiftningen om civilrättsliga sanktioner på immaterialrättens område.

2013/14:N326 av Christian Holm (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjlighet till översyn av privatkopieringsersättning och privatkopieringsavgift.

2013/14:N347 av Olle Thorell m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över behovet att stödja små och medelstora företag vid patenttvister.

2013/14:N390 av Kajsa Lunderquist (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten att stärka varumärkesrätten och värna marknadsrätten.

2013/14:N400 av Finn Bengtsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten till en översyn av omfattningen av det rättsliga skydd som i dag finns för patenterbarhet av biotekniska uppfinningar.

2013/14:N423 av Jennie Nilsson m.fl. (S):

28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten till ett bättre fungerande patentskydd.

2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avkriminalisera fildelning mellan privatpersoner för icke-kommersiellt bruk.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att omförhandla det EU-direktiv som kräver kriminalisering av fildelning.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den s.k. Ipredlagen.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en ändring av 9 § andra stycket lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk genom att punkterna ”1. kartor och ”2. alster av bildkonst” stryks.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om öppna standarder.
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten till fri öppen tillgång och återanvändning av data som produceras eller samlas in av eller via finansieringen av statliga myndigheter och offentliga institutioner (så länge det inte inskränker skyddet för privatlivet och personuppgiftsskyddet).
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att minska den upphovsrättsliga skyddstiden.
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motion om att regeringen bör verka för att tillträdestjänster (t.ex. streaming) och onlineprodukter som är tillgängliga i ett europeiskt land bör vara tillgängliga i de andra.

35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en kommission för att modernisera upphovsrättslagstiftningen.
36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att upphovsrättslagstiftningen bör innehålla någon form av fair use-klausuler, som är nödvändiga för att tillåta satir och kritik men också för sampling och remixkultur.
37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en särskild förhandlingsordning i upphovsrättslagen.
38. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utökad rätt till rättshjälp för vissa småföretagare i rättsliga angelägenheter som berörs i motionen och propositionen.
39. Riksdagen beslutar om ändring av 23 § första stycket 2 lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk genom att bisatsen ”dock inte i digital form” stryks.
40. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att mjukvarupatent avskaffas.
41. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utveckla verktyg som underlättar identifiering av patent kopplade till en uppfinning eller ett forskningsområde.
42. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppmuntra inrättandet av patentpooler som beviljar icke-exklusiva licenser i syfte att möjliggöra utbyte av patenterade vetenskapliga data.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

2 Förslag till lag om ändring i patentlagen
(1967:837)

Härigenom föreskrivs i fråga om patentlagen (1967:837)¹

dels att nuvarande 8 a–8 c §§ ska betecknas 8 b–8 d §§,

dels att 6, 6 a och 8 §§, de nya 8 c och 8 d §§ samt 15, 19, 21, 22, 24–27, 31, 33, 40 a, 40 c, 52, 53, 55, 56, 60, 68 a och 93 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 8 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*6 §²

En ansökan om patent på en uppfinning, som inom tolv månader före ingivningsdagen enligt 8 b eller 8 c § har angetts i en tidigare ansökan om patent i Sverige, ska vid tillämpningen av 2 § första, andra och fjärde styckena samt 4 § anses gjord samtidigt med den tidigare ansökan, om sökanden begär det i enlighet med 6 a–6 e §§ (prioritet). Detsamma gäller en ansökan om patent på en uppfinning, som inom tolv månader före ingivningsdagen har angetts i en tidigare ansökan om patent, uppfinnarcertifikat eller skydd som nyttighetsmodell antingen i en främmande stat som är ansluten till Pariskonventionen den 20 mars 1883 för skydd av den industriella äganderätten (SÖ 1970:60), eller i en stat som är ansluten eller ett område som är anslutet till avtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen (WTO). Sådan prioritet får åtnjutas också från en ansökan om skydd som avser någon annan stat eller något annat område, om motsvarande prioritet från en svensk

En ansökan om patent på en uppfinning, som inom tolv månader före ingivningsdagen enligt 8 c eller 8 d § har angetts i en tidigare ansökan om patent i Sverige, ska vid tillämpningen av 2 § första, andra och fjärde styckena samt 4 § anses gjord samtidigt med den tidigare ansökan, om sökanden begär det i enlighet med 6 a–6 e §§ (prioritet). Detsamma gäller en ansökan om patent på en uppfinning, som inom tolv månader före ingivningsdagen har angetts i en tidigare ansökan om patent, uppfinnarcertifikat eller skydd som nyttighetsmodell antingen i en främmande stat som är ansluten till Pariskonventionen den 20 mars 1883 för skydd av den industriella äganderätten (SÖ 1970:60), eller i en stat som är ansluten eller ett område som är anslutet till avtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen (WTO). Sådan prioritet får åtnjutas också från en ansökan om skydd som avser någon annan stat eller något annat område, om motsvarande prioritet från en svensk

¹ Lagen omtryckt 1983:433.

² Senaste lydelse 2011:580.

patentansökan medges där den tidigare ansökan gjorts och om där gällande lagstiftning i huvudsak överensstämmer med Pariskonventionen för skydd av den industriella äganderätten.

patentansökan medges där den tidigare ansökan gjorts och om där gällande lagstiftning i huvudsak överensstämmer med Pariskonventionen för skydd av den industriella äganderätten.

6 a §³

Om sökanden vill begära prioritet från en tidigare ansökan, *skall* begäran ges in inom 16 månader från ingivningsdagen för den ansökan som åberopas som prioritetsgrundande eller, om den tidpunkten infaller senare, inom fyra månader från ingivningsdagen enligt 8 b eller 8 c § för den senaste ansökan. När prioritet begärs *skall* sökanden lämna uppgifter om var och när den åberopade ansökan gjordes samt, om denna är en internationell ansökan, vilken mottagande myndighet den gavs in till. Sökanden *skall* också, så snart som möjligt, uppge numret på den tidigare ansökan.

Sökanden får inom den tid och under de förutsättningar som anges i första stycket göra en ändring i en begäran om prioritet genom en anmälan om detta till patentmyndigheten. Om ändringen innebär att ingivningsdagen för den ansökan som åberopas som prioritetsgrundande blir en tidigare dag än den ursprungligen åberopade ingivningsdagen, *skall* den nya ingivningsdagen gälla vid tillämpningen av första stycket.

Om det är fråga om en internationell patentansökan enligt 3 kap., *skall* prioritet begäras i ansökan eller inom den tid som anges i fjärde stycket. Sökanden *skall* samtidigt lämna uppgifter om var och när den åberopade ansökan gjordes och dess nummer samt, om denna är en internation-

Om sökanden vill begära prioritet från en tidigare ansökan, *ska* begäran ges in inom 16 månader från ingivningsdagen för den ansökan som åberopas som prioritetsgrundande eller, om den tidpunkten infaller senare, inom fyra månader från ingivningsdagen enligt 8 c eller 8 d § för den senaste ansökan. När prioritet begärs *ska* sökanden lämna uppgifter om var och när den åberopade ansökan gjordes samt, om denna är en internationell ansökan, vilken mottagande myndighet den gavs in till. Sökanden *ska* också, så snart som möjligt, uppge numret på den tidigare ansökan.

Sökanden får inom den tid och under de förutsättningar som anges i första stycket göra en ändring i en begäran om prioritet genom en anmälan om detta till patentmyndigheten. Om ändringen innebär att ingivningsdagen för den ansökan som åberopas som prioritetsgrundande blir en tidigare dag än den ursprungligen åberopade ingivningsdagen, *ska* den nya ingivningsdagen gälla vid tillämpningen av första stycket.

Om det är fråga om en internationell patentansökan enligt 3 kap., *ska* prioritet begäras i ansökan eller inom den tid som anges i fjärde stycket. Sökanden *ska* samtidigt lämna uppgifter om var och när den åberopade ansökan gjordes och dess nummer samt, om denna är en internation-

³ Senaste lydelse 2007:516.

ell ansökan, vilken mottagande myndighet den gavs in till.

För en sådan ansökan som avses i tredje stycket gäller att sökanden får göra en ändring i en begäran om prioritet genom en anmälan om detta till den mottagande myndigheten eller den internationella byrån som anges i 35 §. Om ändringen innebär att sökanden begär prioritet från en annan ansökan än den som ursprungligen åberopats, *skall* sökanden i anmälan lämna de uppgifter om ansökan som anges i tredje stycket. En sådan anmälan *skall* ges in inom 16 månader från ingivningsdagen för den ansökan som åberopas som prioritetsgrundande. Om ändringen innebär att ingivningsdagen blir en tidigare dag än den ursprungligen åberopade ingivningsdagen, *skall* anmälan göras inom 16 månader från den nya ingivningsdagen. Sökanden har dock alltid möjlighet att göra en anmälan om ändring inom fyra månader från den internationella ingivningsdagen.

Om flera uppfinningar är beskrivna i grundhandlingarna och ansökan delas enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 11 §, *skall* en begäran om prioritet för den ursprungliga ansökan också gälla för en ny ansökan som uppkommer genom delningen.

En begäran eller anmälan enligt första–fjärde styckena får inte göras, om sökanden begärt tidigare offentliggörande enligt 22 § tredje stycket.

ell ansökan, vilken mottagande myndighet den gavs in till.

För en sådan ansökan som avses i tredje stycket gäller att sökanden får göra en ändring i en begäran om prioritet genom en anmälan om detta till den mottagande myndigheten eller den internationella byrån som anges i 35 §. Om ändringen innebär att sökanden begär prioritet från en annan ansökan än den som ursprungligen åberopats, *ska* sökanden i anmälan lämna de uppgifter om ansökan som anges i tredje stycket. En sådan anmälan *ska* ges in inom 16 månader från ingivningsdagen för den ansökan som åberopas som prioritetsgrundande. Om ändringen innebär att ingivningsdagen blir en tidigare dag än den ursprungligen åberopade ingivningsdagen, *ska* anmälan göras inom 16 månader från den nya ingivningsdagen. Sökanden har dock alltid möjlighet att göra en anmälan om ändring inom fyra månader från den internationella ingivningsdagen.

Om flera uppfinningar är beskrivna i grundhandlingarna och ansökan delas enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 11 §, *ska* en begäran om prioritet för den ursprungliga ansökan också gälla för en ny ansökan som uppkommer genom delningen.

8 §⁴

En ansökan om patent *skall* göras hos patentmyndigheten eller, i fall som avses i 3 kap., hos patentmyndigheten i en främmande stat eller hos en internationell organisation.

Ansökan *skall* innehålla en be-

En ansökan om patent *ska* göras hos patentmyndigheten eller, i fall som avses i 3 kap., hos patentmyndigheten i en främmande stat eller hos en internationell organisation.

Ansökan *ska* innehålla en be-

⁴ Senaste lydelse 2007:517.

skrivning av uppfinningen, innefattande även ritningar om sådana behövs, samt bestämda uppgifter om *vad* som söks skyddat genom patentet (patentkrav). Den omständigheten att uppfinningen avser en kemisk förening medför inte att en bestämd användning måste anges i patentkravet. Ansökan *skall* innehålla uppgift om hur uppfinningen kan tillgodogöras industriellt, om det inte följer av uppfinningens art. Om uppfinningen avser en gensekvens eller delsekvens av en gen *skall* det dock alltid anges i ansökan hur uppfinningen kan tillgodogöras industriellt. Beskrivningen av uppfinningen *skall* vara så tydlig att en fackman med ledning av den kan utöva uppfinningen. En uppfinning som avser ett biologiskt material eller innebär användning av ett sådant material *skall* i de fall som anges i 8 a § anses tillräckligt tydligt angiven endast om dessutom villkoren i den paragrafen är uppfyllda.

Ansökan *skall* dessutom innehålla ett sammandrag av beskrivningen och patentkraven. Sammandraget är endast avsett att ge teknisk information om innehållet i patentansökan och får inte tillmätas betydelse i något annat avseende.

Sökanden *skall* lämna uppgift om uppfinnarens namn och adress i ansökan. Om patent söks av någon annan än uppfinnaren, *skall* sökanden ange grunden för sin rätt till uppfinningen i ansökan. Patentmyndigheten *skall* godta uppgiften om det inte finns särskild anledning att ifrågasätta att den är riktig. Patentmyndigheten *skall* sända en underrättelse om ansökan till den som sökanden angett som uppfinnare om inte detta är uppenbart obehövligt.

Sökanden *skall* betala en ansök-

skrivning av uppfinningen, innefattande även ritningar om sådana behövs, samt bestämda uppgifter om *det* som söks skyddat genom patentet (patentkrav). Den omständigheten att uppfinningen avser en kemisk förening medför inte att en bestämd användning måste anges i patentkravet. Ansökan *ska* innehålla uppgift om hur uppfinningen kan tillgodogöras industriellt, om det inte följer av uppfinningens art. Om uppfinningen avser en gensekvens eller delsekvens av en gen, *ska* det dock alltid anges i ansökan hur uppfinningen kan tillgodogöras industriellt. Beskrivningen av uppfinningen *ska* vara så tydlig att en fackman med ledning av den kan utöva uppfinningen. En uppfinning som avser ett biologiskt material eller innebär användning av ett sådant material *ska* i de fall som anges i 8 b § anses tillräckligt tydligt angiven endast om dessutom villkoren i den paragrafen är uppfyllda.

Ansökan *ska* dessutom innehålla ett sammandrag av beskrivningen och patentkraven. Sammandraget är endast avsett att ge teknisk information om innehållet i patentansökan och får inte tillmätas betydelse i något annat avseende.

Sökanden *ska* lämna uppgift om uppfinnarens namn och adress i ansökan. Om patent söks av någon annan än uppfinnaren, *ska* sökanden ange grunden för sin rätt till uppfinningen i ansökan. Patentmyndigheten *ska* godta uppgiften, om det inte finns särskild anledning att ifrågasätta att den är riktig. Patentmyndigheten *ska* sända en underrättelse om ansökan till den som sökanden angett som uppfinnare, om inte detta är uppenbart obehövligt.

Sökanden *ska* betala en ansök-

ningsavgift. För ansökan *skall* sökanden också betala en årsavgift för varje avgiftsår som börjar innan ansökan slutligt har avgjorts.

Ett avgiftsår enligt denna lag omfattar ett år och räknas från ingivningsdagen enligt 8 b eller 8 c § och därefter från motsvarande dag efter kalendern.

ningsavgift. För ansökan *ska* sökanden också betala en årsavgift för varje avgiftsår som börjar innan ansökan slutligt har avgjorts.

Ett avgiftsår enligt denna lag omfattar ett år och räknas från ingivningsdagen enligt 8 c eller 8 d § och därefter från motsvarande dag efter kalendern.

8 a §

Beskrivning, patentkrav och sammandrag i en patentansökan ska vara skrivna på svenska eller engelska, om inte något annat följer av förordning.

I ansökan ska det anges om patent ska meddelas i svensk eller engelsk lydelse.

8 b §

Ingivningsdagen för en patentansökan är den dag då följande uppgifter getts in:

1. en uttrycklig eller underförstådd uppgift om att det som getts in är en ansökan om patent,

2. uppgifter som gör det möjligt för patentmyndigheten att avgöra vem sökanden är och att kontakta denne, och

3. något som framstår som
a) en beskrivning av uppfinningen eller
b) ritningar som avser uppfinningen, eller

4. en hänvisning till en tidigare gjord patentansökan och, om denna ansökan inte gjorts till patentmyndigheten, en kopia av ansökan samt uppgift om dess ingivningsdag, nummer och vilken patentmyndighet den getts in till.

Om kraven för att besluta en ingivningsdag enligt första stycket inte är uppfyllda och patentmyndigheten har uppgifter som

8 c §⁵

1. en uttrycklig eller underförstådd uppgift om att det som getts in är en ansökan om patent,

2. uppgifter som gör det möjligt för patentmyndigheten att avgöra vem sökanden är och att kontakta denne, och

3. något som framstår som
a) en beskrivning av uppfinningen eller
b) ritningar som avser uppfinningen, eller

4. en hänvisning till en tidigare gjord patentansökan och, om denna ansökan inte gjorts till patentmyndigheten, en kopia av ansökan samt uppgift om dess ingivningsdag, nummer och vilken patentmyndighet den *har* getts in till.

Om kraven för att besluta en ingivningsdag enligt första stycket inte är uppfyllda och patentmyndigheten har uppgifter som

⁵ Senaste lydelse av tidigare 8 b § 2007:516.

gör det möjligt att kontakta sökanden, *skall* patentmyndigheten utan dröjsmål förelägga sökanden att avhjälpa bristerna inom två månader från dagen för föreläggandet.

Om bristerna inte har avhjälpits inom den förelagda tiden *skall* någon patentansökan inte anses ingiven och ärendet avskrivas. Detsamma gäller om ett föreläggande inte kunnat ges och bristerna inte har avhjälpits inom två månader från den dag då någon av uppgifterna enligt första stycket gavs in. Upplýsning om konsekvenserna av att bristerna inte avhjälpits *skall* lämnas i föreläggandet.

Om bristerna har avhjälpits inom den tid som anges i tredje stycket, *skall* som ingivningsdag för patentansökan gälla den dag då samtliga brister avhjälpits, om något annat inte följer av 8 c §.

8 c §

Om patentmyndigheten vid prövningen enligt 8 b § finner att det saknas en del av beskrivningen eller en ritning till vilken det hänvisas i beskrivningen eller patentkraven, *skall* sökanden föreläggas att komplettera handlingarna inom två månader från dagen för föreläggandet. Om en komplettering med sådana utelämnade delar sker inom den förelagda tiden, *skall* som ingivningsdag gälla den senare dag då kompletteringen gjorts, om inte något annat följer av andra och tredje styckena. Detsamma gäller om ett föreläggande inte getts och en komplettering gjorts inom två månader från den dag då någon av uppgifterna enligt 8 b § första stycket gavs in.

Om kompletterade delar av en

gör det möjligt att kontakta sökanden, *ska* patentmyndigheten utan dröjsmål förelägga sökanden att avhjälpa bristerna inom två månader från dagen för föreläggandet.

Om bristerna inte har avhjälpits inom den förelagda tiden, *ska* någon patentansökan inte anses ingiven och ärendet avskrivas. Detsamma gäller om ett föreläggande inte *har* kunnat ges och bristerna inte har avhjälpits inom två månader från den dag då någon av uppgifterna enligt första stycket gavs in. Upplýsning om konsekvenserna av att bristerna inte avhjälpits *ska* lämnas i föreläggandet.

Om bristerna har avhjälpits inom den tid som anges i tredje stycket, *ska* som ingivningsdag för patentansökan gälla den dag då samtliga brister *har* avhjälpits, om något annat inte följer av 8 d §.

8 d §⁶

Om patentmyndigheten vid prövningen enligt 8 c § finner att det saknas en del av beskrivningen eller en ritning till vilken det hänvisas i beskrivningen eller patentkraven, *ska* sökanden föreläggas att komplettera handlingarna inom två månader från dagen för föreläggandet. Om en komplettering med sådana utelämnade delar sker inom den förelagda tiden, *ska* som ingivningsdag gälla den senare dag då kompletteringen gjorts, om inte något annat följer av andra och tredje styckena. Detsamma gäller om ett föreläggande inte *har* getts och en komplettering gjorts inom två månader från den dag då någon av uppgifterna enligt 8 c § första stycket gavs in.

Om kompletterade delar av en

⁶ Senaste lydelse av tidigare 8 c § 2007:516.

ansökan återtas inom en månad från det de gavs in i enlighet med första stycket, *skall* den ursprungliga ingivningsdagen för ansökan gälla.

Om kompletterade delar av en ansökan getts in i enlighet med första stycket, *skall* den ursprungliga ingivningsdagen gälla, om

1. prioritet från en tidigare ansökan återopas och de kompletterande delarna i sin helhet framgår av den tidigare ansökan och

2. sökanden begär det och han eller hon ger in en kopia av den tidigare ansökan inom den tid som anges i första stycket.

En kopia som avses i tredje stycket 2 behöver inte ges in, om den tidigare ansökan getts in till patentmyndigheten.

ansökan återtas inom en månad från det de gavs in i enlighet med första stycket, *ska* den ursprungliga ingivningsdagen för ansökan gälla.

Om kompletterade delar av en ansökan *har* getts in i enlighet med första stycket, *ska* den ursprungliga ingivningsdagen gälla, om

En kopia som avses i tredje stycket 2 behöver inte ges in, om den tidigare ansökan *har* getts in till patentmyndigheten.

15 §⁷

Om sökanden, i andra fall än som avses i 8 b och 8 c §§, inte har följt vad som är föreskrivet om ansökan eller om patentmyndigheten finner att det finns något annat som hindrar bifall till ansökan, *skall* sökanden föreläggas att inom viss tid avge yttrande eller vidta rättelse. I sammandraget får patentmyndigheten dock, utan att höra sökanden, göra de ändringar som den finner nödvändiga.

Underlåter sökanden att inom förelagd tid *inkomma* med yttrande eller *vidtar* åtgärd för att avhjälpa anmärkt brist, *skall ansökningen* avskrivas. En upplysning om detta *skall* lämnas i föreläggandet.

En avskriven ansökan *skall* återupptas, om sökanden inom fyra månader efter utgången av förelagd tid *inkommer* med yttrande eller *vidtar* åtgärd för att avhjälpa bristerna och inom samma tid betalar en återupptagningsavgift.

Betalar inte sökanden årsavgift enligt 8, 41 och 42 §§, *skall ansökningen* avskrivas utan föregående

Om sökanden, i andra fall än som avses i 8 c och 8 d §§, inte har följt vad som är föreskrivet om ansökan eller om patentmyndigheten finner att det finns något annat som hindrar bifall till ansökan, *ska* sökanden föreläggas att inom viss tid avge yttrande eller vidta rättelse. I sammandraget får patentmyndigheten dock, utan att höra sökanden, göra de ändringar som den finner nödvändiga.

Om sökanden *inte* inom förelagd tid *kommer in* med yttrande eller *vidtar* åtgärd för att avhjälpa anmärkt brist, *ska ansökan* avskrivas. En upplysning om detta *ska* lämnas i föreläggandet.

En avskriven ansökan *ska* återupptas, om sökanden inom fyra månader efter utgången av förelagd tid *kommer in* med yttrande eller *vidtar* åtgärd för att avhjälpa bristerna och inom samma tid betalar en återupptagningsavgift.

Om sökanden *inte* betalar årsavgift enligt 8, 41 och 42 §§, *ska ansökan* avskrivas utan föregående

⁷ Senaste lydelse 2007:516.

föreläggande. En ansökan som har avskrivits på denna grund får inte återupptas.

Om *ansökningen* är fullständig och det inte finns hinder mot patent, *skall* patentmyndigheten underrätta sökanden om att patent kan meddelas.

Inom två månader från dagen för underrättelsen *skall* sökanden betala en fastställd meddelandeavgift. Om detta inte sker, *skall ansökningen* avskrivas. En avskriven ansökan *skall* återupptas, om sökanden inom fyra månader efter utgången av de två månaderna *betalar meddelandeavgiften* och en fastställd återupptagningsavgift.

Söks patent av en uppfinnare som har avsevärda svårigheter att betala meddelandeavgiften, får patentmyndigheten befria *honom* från denna, om *han* skriftligen begär *detta* inom två månader från dagen för underrättelsen. Om patentmyndigheten avslår uppfinnarens begäran, *skall* en avgift som betalas inom två månader därefter anses betald i rätt tid.

Från och med den dag då patentet meddelas *skall* en patentskrift finnas *att tillgå* hos patentmyndigheten. Patentskriften *skall* innehålla beskrivning, patentkrav och sammandrag samt uppgift om patenthavaren och uppfinnaren.

föreläggande. En ansökan som har avskrivits på denna grund får inte återupptas.

19 §⁸

Om *ansökan* är fullständig och det inte finns hinder mot patent, *ska* patentmyndigheten underrätta sökanden om att patent kan meddelas.

Inom två månader från dagen för underrättelsen *ska* sökanden betala en fastställd meddelandeavgift *och, om patentkraven är skrivna på engelska, ge in en översättning till svenska av patentkraven*. Om detta inte sker, *ska ansökan* avskrivas. En avskriven ansökan *ska* återupptas, om sökanden inom fyra månader efter utgången av de två månaderna *fullgör sina skyldigheter och dessutom betalar en fastställd återupptagningsavgift*.

Söks patent av en uppfinnare som har avsevärda svårigheter att betala meddelandeavgiften, får patentmyndigheten befria *sökanden* från denna, om *sökanden* skriftligen begär *det* inom två månader från dagen för underrättelsen. Om patentmyndigheten avslår uppfinnarens begäran, *ska* en avgift som betalas inom två månader därefter anses betald i rätt tid.

21 §⁹

Från och med den dag då patentet meddelas *ska* en patentskrift finnas *tillgänglig* hos patentmyndigheten. Patentskriften *ska* innehålla beskrivning, patentkrav och sammandrag samt uppgift om patenthavaren och uppfinnaren.

Om patentkraven är skrivna på engelska, ska en översättning av dessa till svenska biläggas

⁸ Senaste lydelse 1993:1406.

⁹ Senaste lydelse 1993:1406.

patentskriften. Det ska framgå av bilagan att det är patentkravens lydelse på engelska som gäller.

22 §¹⁰

Från och med den dag då patentet meddelas *skall* handlingarna i ärendet hållas tillgängliga för var och en.

Efter *arton* månader från den dag då patentansökan gjordes, eller, om prioritet yrkas, den dag från vilken prioriteten begärs, *skall* handlingarna, om de inte redan har gjorts tillgängliga enligt första stycket, hållas tillgängliga för var och en. Om ansökan har avskrivits eller avslagits, *skall* handlingarna dock hållas tillgängliga endast om sökanden begär att ansökan återupptas, överklagar eller gör en framställning enligt 72 eller 73 §.

På begäran av sökanden *skall* handlingarna hållas tillgängliga tidigare än vad som följer av första och andra styckena.

Från och med den dag då patentet meddelas *ska* handlingarna i ärendet hållas tillgängliga för var och en.

Efter *18* månader från den dag då patentansökan gjordes, eller, om prioritet yrkas, den dag från vilken prioriteten begärs, *ska* handlingarna, om de inte redan har gjorts tillgängliga enligt första stycket, hållas tillgängliga för var och en. Om ansökan har avskrivits eller avslagits, *ska* handlingarna dock hållas tillgängliga endast om sökanden begär att ansökan återupptas, överklagar eller gör en framställning enligt 72 eller 73 §.

På begäran av sökanden *ska* handlingarna hållas tillgängliga tidigare än vad som följer av första och andra styckena.

Om patentkraven är skrivna på engelska och en översättning av dessa till svenska har getts in i ärendet ska det, när handlingarna hålls tillgängliga enligt andra eller tredje stycket, anges på översättningen att det är patentkravens lydelse på engelska som gäller.

När handlingarna blir tillgängliga enligt andra eller tredje stycket, *skall* det kungöras.

När handlingarna blir tillgängliga enligt andra eller tredje stycket, *ska* det kungöras. *Om en översättning som avses i fjärde stycket ges in efter det att kungörelse har skett, ska en särskild kungörelse angående översättningen utfärdas om sökanden betalar fastställd avgift för detta.*

Innehåller en handling en företagshemlighet och rör den inte en uppfinning på vilken patent söks eller har meddelats, får patentmyndigheten på yrkande besluta, om det finns särskilda skäl för det, att handlingen inte får lämnas ut. Om ett sådant yrkande har framställts, får handlingen

¹⁰ Senaste lydelse 2004:159.

inte lämnas ut förrän yrkandet har ogillats genom ett beslut som har vunnit laga kraft.

Om ett biologiskt material har deponerats enligt 8 a §, har var och en, med de begränsningar som föreskrivs i detta och följande stycken, rätt att få prov från materialet sedan handlingarna har blivit allmänt tillgängliga enligt första, andra eller tredje stycket. Detta gäller oavsett om patentet har upphört eller förklarats ogiltigt. Prov får inte lämnas ut till någon som till följd av föreskrift i lag eller annan författning inte får ta befattning med det deponerade materialet. Prov får inte heller lämnas ut till någon vars befattning med provet kan antas vara förbunden med en påtaglig risk med hänsyn till materialets skadebringande egenskaper.

Till dess att patent har meddelats eller patentansökan har avgjorts slutligt utan att ha lett till patent gäller att prov från en deposition får lämnas endast till en särskild sakkunnig, om sökanden begär det. Om patentansökan avslås eller återkallas gäller motsvarande under en period av 20 år från den dag ansökan lämnades in. Regeringen *föreskriver* inom vilken tid en begäran om begränsning får göras och vem som får anlitas som sakkunnig av den som vill få prov.

Den som vill få ett prov *skall* begära det skriftligen hos patentmyndigheten och lämna en förbindelse med det innehåll som regeringen föreskriver för att förebygga missbruk av provet. Om ett prov får lämnas ut endast till en särskild sakkunnig, *skall* förbindelsen i stället lämnas av denne.

Om ett biologiskt material har deponerats enligt 8 b §, har var och en, med de begränsningar som föreskrivs i detta och följande stycken, rätt att få prov från materialet sedan handlingarna har blivit allmänt tillgängliga enligt första, andra eller tredje stycket. Detta gäller oavsett om patentet har upphört eller förklarats ogiltigt. Prov får inte lämnas ut till någon som till följd av föreskrift i lag eller annan författning inte får ta befattning med det deponerade materialet. Prov får inte heller lämnas ut till någon vars befattning med provet kan antas vara förbunden med en påtaglig risk med hänsyn till materialets skadebringande egenskaper.

Till dess att patent har meddelats eller patentansökan har avgjorts slutligt utan att ha lett till patent gäller att prov från en deposition får lämnas endast till en särskild sakkunnig, om sökanden begär det. Om patentansökan avslås eller återkallas, gäller motsvarande under en period av 20 år från den dag ansökan lämnades in. Regeringen *meddelar föreskrifter om* inom vilken tid en begäran om begränsning får göras och vem som får anlitas som sakkunnig av den som vill få prov.

Den som vill få ett prov *ska* begära det skriftligen hos patentmyndigheten och lämna en förbindelse med det innehåll som regeringen föreskriver för att förebygga missbruk av provet. Om ett prov får lämnas ut endast till en särskild sakkunnig, *ska* förbindelsen i stället lämnas av denne.

24 §¹¹

Andra än patenthavaren får göra invändning mot ett meddelat patent. En invändning *skall* göras skriftligen hos patentmyndigheten inom nio månader från den dag då patentet meddelades.

Patentmyndigheten *skall* underätta patenthavaren om invändningen och ge denne tillfälle att yttra sig.

Återkallas invändningen, får invändningsförfarandet ändå fullföljas om det finns särskilda skäl.

Andra än patenthavaren får göra invändning mot ett meddelat patent. En invändning *ska* göras skriftligen hos patentmyndigheten inom nio månader från den dag då patentet meddelades.

Patentmyndigheten *ska* underätta patenthavaren om invändningen och ge denne tillfälle att yttra sig.

Om patentet meddelats med beskrivning, patentkrav och sammandrag skrivna på engelska, får patentmyndigheten förelägga patenthavaren att ge in en översättning av beskrivningen och sammandraget till svenska. Föreläggandet ska ges vid påföljd att patentmyndigheten annars kan låta göra en sådan översättning på patenthavarens bekostnad.

Om invändningen *återkallas*, får invändningsförfarandet ändå fullföljas om det finns särskilda skäl.

25 §¹²

Patentmyndigheten *skall* efter invändning upphäva patentet, om det

1. har meddelats trots att villkoren i 1–2 §§ inte är uppfyllda,
2. avser en uppfinning som inte är så tydligt beskriven att en fackman med ledning av beskrivningen kan utöva uppfinningen, eller
3. omfattar något som inte framgick av ansökan när den gjordes.

Patentmyndigheten *skall* avslå invändningen, om det inte finns något hinder enligt första stycket mot att patentet upprätthålls.

Om patenthavaren under invändningsförfarandet har gjort sådana ändringar att hinder inte finns enligt första stycket mot att patentet upprätthålls i sin ändrade lydelse, *skall* patentmyndigheten förklara att patentet upprätthålls i den ändrade lydelsen.

Patentmyndigheten *ska* efter invändning upphäva patentet, om det

Patentmyndigheten *ska* avslå invändningen, om det inte finns något hinder enligt första stycket mot att patentet upprätthålls.

Om patenthavaren under invändningsförfarandet har gjort sådana ändringar att hinder inte finns enligt första stycket mot att patentet upprätthålls i sin ändrade lydelse, *ska* patentmyndigheten förklara att patentet upprätthålls i den ändrade lydelsen. *Om patentkraven är skrivna på engelska, får patentet*

¹¹ Senaste lydelse 2007:516.

¹² Senaste lydelse 2004:159.

upprätthållas i ändrad lydelse endast om patenthavaren gett in en översättning till svenska av patentkraven i den ändrade lydelsen. Översättningen ska biläggas beslutet och det ska framgå av bilagan att det är patentkravens lydelse på engelska som gäller.

När patentmyndighetens beslut om en invändning har vunnit laga kraft, *skall* det kungöras. Om beslutet innebär att patentet ändras, *skall* en ny patentskrift finnas *att tillgå* hos patentmyndigheten och ett nytt patentbrev utfärdas.

När patentmyndighetens beslut om en invändning har vunnit laga kraft, *ska* det kungöras. Om beslutet innebär att patentet ändras, *ska* en ny patentskrift finnas *tillgänglig* hos patentmyndigheten och ett nytt patentbrev utfärdas.

26 §¹³

Ett slutligt beslut av patentmyndigheten om en ansökan om patent får överklagas av sökanden, om det har gått honom eller henne emot. Ett slutligt beslut enligt 8 b § tredje stycket får överklagas av sökanden. Ett slutligt beslut om en invändning mot patent får överklagas av patenthavaren och invändaren, om det har gått den som vill klaga emot. Om invändaren återkallar sin talan, får denna ändå prövas om det finns särskilda skäl.

Ett slutligt beslut av patentmyndigheten om en ansökan om patent får överklagas av sökanden, om det har gått honom eller henne emot. Ett slutligt beslut enligt 8 c § tredje stycket får överklagas av sökanden. Ett slutligt beslut om en invändning mot patent får överklagas av patenthavaren och invändaren, om det har gått den som vill klaga emot. Om invändaren återkallar sin talan, får denna ändå prövas om det finns särskilda skäl.

Ett beslut, genom vilket en begäran om återupptagning enligt 15 § tredje stycket eller 19 § andra stycket har avslagits eller ett yrkande om överföring enligt 18 § har bifallits, får överklagas av sökanden. Ett beslut, genom vilket ett yrkande om överföring enligt 18 § har avslagits, får överklagas av den som har framställt yrkandet.

Ett beslut, genom vilket ett yrkande om förordnande enligt 22 § *femte* stycket har avslagits, får överklagas av den som har framställt yrkandet.

Ett beslut, genom vilket ett yrkande om förordnande enligt 22 § *sjätte* stycket har avslagits, får överklagas av den som har framställt yrkandet.

Bestämmelser om överklagande av beslut enligt 42, 72 eller 73 § finns i 75 §.

27 §¹⁴

Överklagande enligt 26 § görs *hos* Patentbesvärsrätten inom två

Överklagande enligt 26 § görs *till* Patentbesvärsrätten inom två

¹³ Senaste lydelse 2007:516.

¹⁴ Senaste lydelse 2010:1395.

månader från beslutets dag.

månader från beslutets dag.

Ett slutligt beslut av Patentbesvärsrätten får överklagas till Högsta förvaltningsdomstolen inom två månader från beslutets dag. Överklagandet får inte avse andra patentkrav än sådana som har prövats genom det överklagade beslutet. I övrigt tillämpas bestämmelserna i 35–37 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) om överklagande av kammarrättens beslut. Patentbesvärsrättens beslut ska innehålla uppgift om att det krävs särskilt tillstånd för prövning i Högsta förvaltningsdomstolen och om de grunder på vilka ett sådant tillstånd meddelas.

Bestämmelserna i 22 § *femte* stycket tillämpas på handling som kommer in till Patentbesvärsrätten eller Högsta förvaltningsdomstolen.

Bestämmelserna i 22 § *sjätte* stycket tillämpas på handling som kommer in till Patentbesvärsrätten eller Högsta förvaltningsdomstolen.

Bestämmelserna i 24 § tredje stycket tillämpas även i Patentbesvärsrätten och Högsta förvaltningsdomstolen.

31 §¹⁵

Om sökanden vill fullfölja en internationell patentansökan i Sverige, *skall* sökanden inom 31 månader från den internationella ingivningsdagen eller, om prioritet begärs, den dag från vilken prioriteten begärs till patentmyndigheten ge in en översättning till svenska av den internationella patentansökan i den omfattning regeringen *förordnar* eller, om ansökan är *avfattad* på svenska, en *avskrift* av ansökan. Sökanden *skall* inom samma tid betala en avgift till patentmyndigheten.

Om sökanden har betalat avgift inom den frist som föreskrivs i första stycket, får den översättning eller *avskrift* som krävs ges in inom en ytterligare frist om två månader, förutsatt att en tilläggsavgift betalas inom den senare fristen.

Följer inte sökanden föreskrifterna i denna paragraf, *skall* ansökan anses återkallad såvitt avser Sverige.

Om sökanden vill fullfölja en internationell patentansökan i Sverige, *ska* sökanden inom 31 månader från den internationella ingivningsdagen eller, om prioritet begärs, den dag från vilken prioriteten begärs till patentmyndigheten ge in en översättning till svenska *eller engelska* av den internationella patentansökan i den omfattning regeringen *föreskriver* eller, om ansökan är *skriven* på svenska *eller engelska*, en *kopia* av ansökan. Sökanden *ska* inom samma tid betala en avgift till patentmyndigheten.

Om sökanden har betalat avgift inom den frist som föreskrivs i första stycket, får den översättning eller *kopia* som krävs ges in inom en ytterligare frist om två månader, förutsatt att en tilläggsavgift betalas inom den senare fristen.

Om sökanden *inte följer* föreskrifterna i denna paragraf, *ska* ansökan anses återkallad såvitt avser Sverige.

¹⁵ Senaste lydelse 2007:516.

33 §¹⁶

Om en internationell patentansökan har fullföljts enligt 31 §, gäller 2 kap. i fråga om ansökan och dess handläggning, om inte annat sägs i denna paragraf eller i 34–37 §§. Ansökan får endast på framställning av sökanden tas upp till prövning före utgången av den frist som gäller enligt 31 § första stycket.

Ett föreläggande enligt 12 § får inte meddelas före den tidpunkt då patentmyndigheten har rätt att ta upp ansökan till prövning.

Bestämmelserna i 22 § andra och tredje styckena blir tillämpliga redan innan ansökan har fullföljts så snart sökanden har fullgjort sin skyldighet enligt 31 § att *inge* en översättning av ansökan eller, om ansökan är skriven på svenska, så snart sökanden har *ingivit* en *avskrift* av den till patentmyndigheten.

I fråga om en internationell patentansökan *skall* vid tillämpning av 48, 56 och 60 §§ vad som där sägs om att handlingarna i ansökningsärendet har blivit tillgängliga enligt 22 § i stället avse att handlingarna har blivit tillgängliga enligt 22 § med iakttagande av tredje stycket.

Uppfyller patentansökan de krav när det gäller form och innehåll som föreskrivs i konventionen om patentsamarbete och tillämpningsföreskrifterna till denna, *skall* den godtas i dessa avseenden.

Bestämmelserna i 22 § andra och tredje styckena blir tillämpliga redan innan ansökan har fullföljts så snart sökanden har fullgjort sin skyldighet enligt 31 § att *ge in* en översättning av ansökan eller, om ansökan är skriven på svenska *eller engelska*, så snart sökanden har *gett in* en *kopia* av den till patentmyndigheten.

I fråga om en internationell patentansökan *ska* vid tillämpning av 48, 56 och 60 §§ vad som där sägs om att handlingarna i ansökningsärendet har blivit tillgängliga enligt 22 § i stället avse att handlingarna har blivit tillgängliga enligt 22 § med iakttagande av tredje stycket.

Om patentansökan *uppfyller* de krav när det gäller form och innehåll som föreskrivs i konventionen om patentsamarbete och tillämpningsföreskrifterna till denna, *ska* den godtas i dessa avseenden.

40 a §¹⁷

En patenthavare får hos patentmyndigheten begära

1. att ett eller flera patentkrav och, om det behövs, beskrivningen ändras så att patentskyddets omfattning begränsas (patentbegränsning), eller
2. att patentet upphävs.

Om patentkraven är skrivna på engelska, ska patenthavaren vid en begäran enligt första stycket 1 ge in en översättning till svenska av patentkraven i den lydelse som begärs.

En begäran enligt första stycket

En begäran enligt första stycket

¹⁶ Senaste lydelse 2007:516.

¹⁷ Senaste lydelse 2007:516.

skall avslås om det vid tidpunkten för begäran pågår ett invändningsförfarande enligt 24 § eller enligt artikel 99 i den i München den 5 oktober 1973 avslutade konventionen om meddelande av europeiska patent (den europeiska patentkonventionen) eller ett mål om ogiltighet enligt 52 § som avser patentet. Om patenthavaren har begärt eller begär att patentet *skall* begränsas eller upphävas enligt artikel 105 a i den europeiska patentkonventionen, *skall* en begäran enligt första stycket förklaras vilande tills det europeiska patentverket meddelat slutligt beslut i frågan.

En begäran enligt första stycket får inte utan berörda rättighetshavares samtycke bifallas så länge patentet är utmätt, belagt med kvarstad, taget i anspråk genom betalningssäkring eller en tvist om överföring av patentet pågår vid en domstol.

För en begäran enligt första stycket *skall* patenthavaren betala en särskild avgift.

ska avslås om det vid tidpunkten för begäran pågår ett invändningsförfarande enligt 24 § eller enligt artikel 99 i den i München den 5 oktober 1973 avslutade konventionen om meddelande av europeiska patent (den europeiska patentkonventionen) eller ett mål om ogiltighet enligt 52 § som avser patentet. Om patenthavaren har begärt eller begär att patentet *ska* begränsas eller upphävas enligt artikel 105 a i den europeiska patentkonventionen, *ska* en begäran enligt första stycket förklaras vilande tills det europeiska patentverket meddelat slutligt beslut i frågan.

För en begäran enligt första stycket *ska* patenthavaren betala en särskild avgift.

40 c §¹⁸

Om patentmyndigheten finner att det inte finns några hinder för att bifalla en begäran enligt 40 a §, *skall* patentet begränsas eller upphävas i enlighet med begäran. Patentmyndigheten *skall* kungöra beslutet. Om patentet har begränsats *skall* patentmyndigheten utfärda ett nytt patentbrev och hålla en ny patentskrift tillgänglig.

Om patentmyndigheten finner att det inte finns några hinder för att bifalla en begäran enligt 40 a §, *ska* patentet begränsas eller upphävas i enlighet med begäran. *En översättning som avses i 40 a § andra stycket ska biläggas beslutet och det ska framgå av bilagan att det är patentkravens lydelse på engelska som gäller.* Patentmyndigheten *ska* kungöra beslutet. Om patentet har begränsats, *ska* patentmyndigheten utfärda ett nytt patentbrev och hålla en ny patentskrift tillgänglig.

Patentmyndighetens beslut har verkan från ingivningsdagen för patentansökan.

¹⁸ Senaste lydelse 2007:516.

52 §¹⁹

Om det yrkas *skall* rätten förklara patentet ogiltigt, om Om det yrkas *ska* rätten förklara patentet ogiltigt, om

1. det har meddelats trots att villkoren i 1–2 §§ inte är uppfyllda,
2. det avser en uppfinning som inte är så tydligt beskriven att en fackman med ledning av beskrivningen kan utöva uppfinningen,
3. det omfattar något som inte framgick av ansökan på ingivningsdagen, eller
4. patentskyddets omfattning har utvidgats efter det att patentet meddelats.

Om patentet är ogiltigt endast till en viss del, *skall* patentskyddets omfattning begränsas i motsvarande utsträckning genom en ändring av patentkraven, om

1. patenthavaren yrkar det *och*
2. det är förenligt med första stycket 2–4.

Om patentet är ogiltigt endast till en viss del, *ska* patentskyddets omfattning begränsas i motsvarande utsträckning genom en ändring av patentkraven, om

1. patenthavaren yrkar det,
2. det är förenligt med första stycket 2–4, *och*

3. *patenthavaren, när patentkraven är skrivna på engelska, har gett in en översättning till svenska av patentkraven i den ändrade lydelsen.*

En översättning som avses i andra stycket 3 ska biläggas domen och det ska framgå av bilagan att det är patentkravens lydelse på engelska som gäller.

Ett patent får inte förklaras ogiltigt på den grunden att den som har fått patentet har haft rätt till bara en viss andel i det.

Utom i fall som avses i *femte* stycket får talan föras av var och en som lider förfång av patentet och, om det är påkallat ur allmän synpunkt, av den myndighet som regeringen bestämmer.

En talan, som grundas på att patentet har meddelats någon annan än den som har rätt att få patentet enligt 1 §, får föras endast av den som påstår sig ha sådan rätt. Talan *skall* väckas inom ett år från det att den som påstår sig ha sådan rätt fick kännedom om patentets meddelande och de övriga omständigheter på vilka talan grundas. Om patenthavaren var i god tro när patentet

Utom i fall som avses i *sjätte* stycket får talan föras av var och en som lider förfång av patentet och, om det är påkallat ur allmän synpunkt, av den myndighet som regeringen bestämmer.

En talan, som grundas på att patentet har meddelats någon annan än den som har rätt att få patentet enligt 1 §, får föras endast av den som påstår sig ha sådan rätt. Talan *ska* väckas inom ett år från det att den som påstår sig ha sådan rätt fick kännedom om patentets meddelande och de övriga omständigheter på vilka talan grundas. Om patenthavaren var i god tro när patentet

¹⁹ Senaste lydelse 2007:516.

meddelades eller när det övergick till denne, får dock talan inte väckas senare än tre år efter patentets meddelande.

meddelades eller när det övergick till denne, får dock talan inte väckas senare än tre år efter patentets meddelande.

53 §²⁰

Har patent meddelats annan än den som är berättigad till patentet enligt 1 §, skall rätten på talan av den berättigade överföra patentet på honom eller henne. Bestämmelserna i 52 § femte stycket skall tillämpas när det gäller tiden inom vilken talan skall väckas.

Om patent har meddelats annan än den som är berättigad till patentet enligt 1 §, ska rätten på talan av den berättigade överföra patentet på honom eller henne. Bestämmelserna i 52 § sjätte stycket ska tillämpas när det gäller tiden inom vilken talan ska väckas.

Om den som fränkänns patentet i god tro har börjat utnyttja uppfinningen yrkesmässigt i Sverige eller vidtagit väsentliga åtgärder för det, får han eller hon mot skäligt vederlag och på skäliga villkor i övrigt fortsätta det påbörjade utnyttjandet eller genomföra det planerade utnyttjandet med bibehållande av dess allmänna art. En sådan rätt har under motsvarande förutsättningar även den som innehar en licens som är antecknad i patentregistret.

En rätt som avses i andra stycket får överlåtas till någon annan endast tillsammans med rörelse i vilken rätten utnyttjas eller har avsetts bli utnyttjad.

55 §

Har patent förfallit eller förklarats upphört eller har genom lagakraftvunnen dom patent förklarats ogiltigt eller blivit överfört, skall patentmyndigheten utfärda kungörelse därom.

Om ett patent har förfallit eller förklarats ha upphört eller om det genom dom som vunnit laga kraft har förklarats ogiltigt, ändrats eller blivit överfört, ska patentmyndigheten utfärda kungörelse om det.

Om patentet har ändrats genom en dom som vunnit laga kraft, ska en ny patentskrift finnas tillgänglig hos patentmyndigheten och ett nytt patentbrev utfärdas.

56 §²¹

Åberopar en patentsökande sin ansökan gentemot annan innan handlingarna i ärendet har blivit tillgängliga enligt 22 §, är sökanden skyldig att på begäran lämna sitt samtycke till att denne får ta del av handlingarna. Om-

Om en patentsökande åberopar sin ansökan gentemot annan innan handlingarna i ärendet har blivit tillgängliga enligt 22 §, är sökanden skyldig att på begäran lämna sitt samtycke till att denne får ta del av handlingarna. Om-

²⁰ Senaste lydelse 2007:516.

²¹ Senaste lydelse 2004:159.

fattar patentansökan en sådan deposition av biologiskt material som avses i 8 a §, *skall* samtycket inbegripa också en rätt att få prov från materialet. Bestämmelserna i 22 § *sjätte* stycket tredje och fjärde meningarna samt *sjunde* och *åttonde* styckena tillämpas då någon vill få prov med stöd av sådant samtycke.

Den som genom att direkt vända sig till annan, i annons, genom påskrift på en vara eller dess förpackning eller på annat sätt anger att ett patent har sökts eller meddelats utan att samtidigt lämna upplysning om ansökans eller patentets nummer, *skall* på begäran utan dröjsmål lämna sådan upplysning. Om det inte uttryckligen anges att patent har sökts eller meddelats men omständigheterna ger intryck av att så är fallet, *skall* på begäran utan dröjsmål lämnas upplysning om ett patent har sökts eller meddelats.

fattar patentansökan en sådan deposition av biologiskt material som avses i 8 b §, *ska* samtycket inbegripa också en rätt att få prov från materialet. Bestämmelserna i 22 § *sjunde* stycket tredje och fjärde meningarna samt *åttonde* och *nionde* styckena tillämpas då någon vill få prov med stöd av sådant samtycke.

Den som genom att direkt vända sig till annan, i annons, genom påskrift på en vara eller dess förpackning eller på annat sätt anger att ett patent har sökts eller meddelats utan att samtidigt lämna upplysning om ansökans eller patentets nummer, *ska* på begäran utan dröjsmål lämna sådan upplysning. Om det inte uttryckligen anges att patent har sökts eller meddelats men omständigheterna ger intryck av att så är fallet, *ska* på begäran utan dröjsmål lämnas upplysning om ett patent har sökts eller meddelats.

60 §²²

Om någon yrkesmässigt utnyttjar en patentsökt uppfinning efter det att handlingarna i ansökningsärendet har blivit tillgängliga enligt 22 §, *skall vad* som sägs om patentintrång tillämpas i den *mån ansökningen* leder till patent. För tiden innan patentet har meddelats enligt 20 § omfattar patentskyddet dock endast vad som framgår såväl av patentkraven i deras lydelse när *ansökningen* blev allmänt tillgänglig som av patentkraven enligt patentet. Straff får inte dömas ut, förverkande får inte ske och ersättning för skada på grund av utnyttjande som sker innan patentet har meddelats får bestämmas endast enligt 58 § andra stycket.

Om någon yrkesmässigt utnyttjar en patentsökt uppfinning efter det att handlingarna i ansökningsärendet har blivit tillgängliga enligt 22 §, *ska det* som sägs om patentintrång tillämpas i den *utsträckning som ansökan* leder till patent. För tiden innan patentet har meddelats enligt 20 § omfattar patentskyddet dock endast vad som framgår såväl av patentkraven i deras lydelse när *ansökan* blev allmänt tillgänglig som av patentkraven enligt patentet. Straff får inte dömas ut, förverkande får inte ske och ersättning för skada på grund av utnyttjande som sker innan patentet har meddelats får bestämmas endast enligt 58 § andra stycket.

²² Senaste lydelse 2005:289.

Om patentkraven är skrivna på engelska, gäller första stycket endast om en översättning av patentkraven till svenska finns tillgänglig i ansökningsärendet och, om översättningen har getts in efter det att kungörelse enligt 22 § femte stycket första meningen har skett, patentmyndigheten har utfärdat en särskild kungörelse angående översättningen.

Vad som sägs i 58 § tredje stycket skall inte tillämpas, om ersättningstalan väcks senast ett år efter det att tiden för invändning har gått ut eller, om invändning har gjorts, senast ett år efter det att patentmyndigheten har beslutat att patentet skall upprätthållas.

Det som sägs i 58 § tredje stycket ska inte tillämpas, om ersättningstalan väcks senast ett år efter det att tiden för invändning har gått ut eller, om invändning har gjorts, senast ett år efter det att patentmyndigheten har beslutat att patentet ska upprätthållas.

68 a §²³

I tvistemål enligt 65 § om ett europeiskt patent får rätten, om en fullständig översättning till svenska av patentskriften inte finns tillgänglig hos patentmyndigheten, förelägga patenthavaren eller annan som för talan på grund av en rätt som härleds från patenthavaren att ge in en sådan översättning. Om den förelagda parten är kärande i målet, skall föreläggandet ges vid påföljd att talan annars kan komma att avvisas. Är den förelagda parten svarande i målet, skall föreläggandet i stället ges vid påföljd att rätten annars kan låta översätta patentskriften på dennes bekostnad.

I tvistemål enligt 65 § får rätten, om patentskriften i sin helhet inte finns tillgänglig på svenska hos patentmyndigheten, förelägga patenthavaren eller annan som för talan på grund av en rätt som härleds från patenthavaren att ge in en översättning till svenska av patentskriften. Om den förelagda parten är kärande i målet, ska föreläggandet ges vid påföljd att talan annars kan komma att avvisas. Är den förelagda parten svarande i målet, ska föreläggandet i stället ges vid påföljd att rätten annars kan låta översätta patentskriften på dennes bekostnad.

93 §

Är europeisk patentansökan, som ingivits till nationell patentmyndighet, att anse som återkallad därför att den icke inkommit till det europeiska patentverket inom föreskriven tid, skall patentmyndigheten på framställning av

Om en europeisk patentansökan som getts in till en nationell patentmyndighet är att anse som återkallad därför att den inte kommit in till det europeiska patentverket inom föreskriven tid, ska patentmyndigheten på fram-

²³ Senaste lydelse 2006:625.

sökanden *upptaga* den som omvandlad till ansökan om svenskt patent under förutsättning

1) att framställningen *inges* till den nationella myndighet som *mottog patentansökningen* inom tre månader från det sökanden underrättades om att *ansökningen* ansågs återkallad och dessutom *inkommer* till patentmyndigheten inom *tjugo* månader från den dag då *ansökningen* *ingavs* eller, om prioritet yrkas, den dag från vilken prioritet *begäres*, samt

2) att sökanden inom tid som regeringen bestämmer *erlägger* fastställd ansökningsavgift och *inger* översättning till svenska av *patentansökningen*.

Uppfyller patentansökningen de krav *rörande* ansökans form som *föreskrivas* i den europeiska patentkonventionen och tillämpningsföreskrifterna till denna, *skall* den *godtagas* i detta avseende.

ställning av sökanden *ta upp* den som omvandlad till *en* ansökan om svenskt patent under förutsättning

1. att framställningen *ges in* till den nationella myndighet som *tog emot patentansökan* inom tre månader från det sökanden underrättades om att *ansökan* ansågs återkallad och dessutom *kommer in* till patentmyndigheten inom *20* månader från den dag då *ansökan* *gavs in* eller, om prioritet yrkas, den dag från vilken prioritet *begärs*, samt

2. att sökanden inom *den* tid som regeringen bestämmer *betalar* fastställd ansökningsavgift och *ger in* översättning till svenska *eller engelska* av *patentansökan* eller, om *ansökan* är skriven på *engelska*, *en kopia av ansökan*.

Om patentansökan uppfyller de krav *på* ansökans form som *föreskrivs* i den europeiska patentkonventionen och tillämpningsföreskrifterna till denna, *ska* den *godtas* i detta avseende.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014.

2. Äldre bestämmelser gäller för svenska patentansökningar som har gjorts samt internationella patentansökningar som har fullföljts och europeiska patentansökningar som har begärts omvandlade före ikraftträdandet.